

A Műveltség, kényelmes, kellemes és o.c. BOROTVALKOZÁS útja!

Vezérképviselő: N. H. BALHÁZAR, Bucarest, Str. Solari 7.

megegyezéséről és a gazdasági életben az államiaság módosításáért harcol. A kommunis- táknek nincs befolyásuk a Riksdagban.

A termék egyre fokozódik. A kiviteli és a behozatali árak néha nem állanak ugyan arányban és a hatalmas piac nyugtalanító perspektivákat nyújt, de a nagyon liberális kereskedelmi és vámpolitika, amelyet Svédors- zág a válság éveiben követett, nagy szolgál- atokat tett. Ha továbbra is ilyen hasznos eredményeket ér el ez a liberális gazdaságpo- litika, akkor ez azt jelenti, hogy ez a klasszi- kus elmélet a gyakorlatban és a valóságban megállja a helyét, noha már majdnem seholy sincs alkalmazásban. Megvalósul az a tétel, hogy szabad kereskedelem nélkül nincs prosperi- tás.

Kétségtelenül fontos következményei lesznek a Riksdag vitáinak, amelyek a nemzetvéde- lem megszervezésének tervéből indulnak meg. Ezt a tervezetet öt év munkája után legújab- ban nyújtotta be egy parlamenti és katonai bizottság. Svédország a többi Skandináv ál- lammal együtt az elsők között volt, amelyek a lefegyverzés útjára léptek. A svéd nép élén- ken és aktívan érdeklődve a nemzetközi együttműködés iránt, megnyugtató a Balti államokban bekövetkezett politikai változások által, melyek kedvezőek voltak reáncze, te- lítve optimizmussal, úgy érezték, hogy kötele- sége ezzel a szép példával szolgálni a világ- nak. Tíz év után ezt a példaadást ma már el- hamarkodottnak tartják. A lefegyverzés meg- hisült. A politikai és katonai viszonyok már nem olyanok, mint voltak. Az ország konser- vatívjelei azáltal szereztek több szavazatot, mert állandóan sürgették a nemzetvédelem megerősítését és ez a kívánság napról-napra helyesebbnek bizonyult. A baloldal a németor- szági nemzeti szocializmus győzelmében saját tegnapi kezdeményezése ellenérvét látja; más- ok a maguk részéről jóindulatúan figyelik a német eseményeket.

Az ország elvben egységes a nemzetvéde- lem megszervezésének kérdésében, de gyakori- laton a különbségek még elég nagyok. A bizottság, amely a tervezet kidolgozását vé- gente, jelentésében olyan szervezetet javasol, amely évenként 143 millió koronába kerül. A hadsereg két hadtestből állana, melyek hat hadosztályt foglalnának magukban, továbbá egy könnyű dandárból és különleges csapat- testekből, így tankcsapatokból. A tisztek szá- ma 1686-ról 2112-re, az altiszteké 1030-ról 1375-re emelkednék. A szolgálati idő a gya- logságnál 140 napról 175 napra, a tüzérségnél és lovasságnál 200 napra nőne.

A léghárító tüzérség két ezredre és egy erőkülönítményre oszlaná. A légi hadsereg 21 légi hadosztályból állana és 257 hadigép 80 kiképző repülőgép és bizonyos számú régi típusu repülőgép felett rendelkezne. A légi fegyverem katonai köztől 225 tisz, 175 altisz és 1020 közlegény volna. A szolgálati idő 210 napra terjedne.

Ami a haditengerészetet illeti, a bizottság nem nagy súlyt helyez a páncélos cirkálókra, amennyiben ezek kiöregednének, hanem inkább a könnyű egységeket a torpedóvadász- hajók, a tengeralattjárók és a hadi repülő- gépek együttműködését tartja fontosnak. Javasolja végül a bizottság, hogy a kato- nai szolgálat kötelezettségét a 42 éves kor- határ helyett terjesszék ki minden fegyver- képes állampolgárra 45 évig.

A szociáldemokraták egyik töredéke azt indítványozta a bizottságban, hogy a kiadá- sokat évi 117 millió koronában szabják meg csupán. Hat hónapi vita után a szociáldem- okrata párt végre beegyezett abba, hogy koalícióban maradjassanak a kormánypárt- tal, de ezen a ponton hajthatatlanok és el- határozásuk fontos következményekkel jár- hatna úgy a parlamenti életben, mint a vá- lasztások során. A néppárt általában a nem- zetvédelem megerősítésének szolgálatában áll. A Riksdag ülésének végén ezek a problémák megoldódnak. Az elkövetkező ese- ményeknek és vitáknak nagy jelentőségük van Svédország politikai jövője szempontjából és talán olyan eredményeket hoznak, amelyek Európa többi országát is közelről érdeklik.

Mi a Haavara?

1933 óta 32.886.777 német márkát fizettek be a Birodalmi Banknál a palesztinai transzfer számlájára

28 millió 566.368 márkát transzferált eddig a Haavara Palesztinába nemetországi zsidó bevándorlók részére

Jeruzsálem, március 19. 1933 óta, amikor megkezdődött a németországi zsidóság tra- gédiája és exodusáé amikor a súlyos hely- zet következményeként transzferegyezmény jött létre a cionista szervezet nem hivatalos tényezői és a német kormány között, a né- metországi zsidó vagyonok Palesztinába való kimentésére — a transzfer kérdése egyik legizgalmasabb problémája a világ zsidó köz- véleményének. A vagyonátmentés ugyanis 90 százalékban csakis német áruk exportja révén lehetséges. A német áruk világpiacokójára egyik oldalról, német-palesztinai transzfer a másik oldalról — ez a két egymással szem- benálló körülmény olyan problémákat idézett elő a zsidó közvéleményben, amelyeknek hig- gadt levezetése nem volt a legkönnyebb fel- adat. A legutóbbi cionista kongresszuson, Lu- zerubben különösen sokat támadták és sokat védtek a Haavara-t, mely tudvaleg a zsidó kezességi és transzferhivatal a németor- szági zsidó vagyonok Palesztinába való át- vitelére. De hogy mi a Haavara, miben áll a működése, és mit nyújt a német zsidók és a palesztinai országépítés számára, erről igen hiányosan volt eddig informálva a zsidó köz- vélemény. Ez indította a Haavara jeruzsá- mi központját arra, hogy információk bule- tinek adjon ki a transzfer-művelet lényeg-éről és teljesítményeiről. Az első buletinből vesszük az alábbi rendkívül érdekes, auten- tikus adatokat:

A Haavara

A Haavara kezességi jelleg folytán nem köthet olyan tranzakciókat, melyek üzleti rizikóval járnak. A Haavara alaprésztvényei teljes egészükben az Anglo Palestine Bank kezében vannak, mely intézet eleve lemond- ott arról, hogy ezen részvények birtokából valamelyes hasznosít huzzon a maga szá- mára.

Mint ismeretes, a 19-ik cionista kongress- zus Luzernben elhatározta, hogy a Haava- ra-t a Jewish Agency ekzekutívjének ellenör- lése alá helyezni. Ezen határozat végrehajtá- saként újjászervezték a Haavara igazgató- ságát, amely ma a Jewish Agency két kép- viselőjéből, a Vaad Leumi, a németor- szági cionista szervezet, a Hitachut Olei Germania és az Anglo Palestine Bank egy-egy repre- zentációjából áll. Az igazgatóság elnöke dr Werner Senátor, a Jewish Agency megbízottja. Az Agency ekzekutívjének ezenfelül vétőjoga van minden kérdésben.

Számok a Haavara működéséről

1933 novemberétől 1936 február elsejéig a Haavara számlájára a német Birodalmi Bank- nál összesen 32.886.777 márkát fizettek be. Ebből 22.492.179 márkát az I. számú külön- kontóra, mely palesztinai bevándorlóknak szól és 10.394.597 márkát a II. számú külön- kontóra fizettek be, mely olyan egyéneknek szól, akik egyelőre Németországban kényte- lenek maradni. Ezekből az összegekből

28.566.368 márkát, vagyis az összes be- fizetett pénzeknek több, mint 86 százalé- kát már Palesztinába transzferálták.

Ebből 20.069.606 márkát az első számú kül- ön kontóért és 8.496.762 márkát a II. számú külön kontóért fizettek ki. Ilyenformán 4.320.407 márkát kitevő összeg vár még transzferálásra.

Emellett tudni kell azt is, hogy a 19-ik cionista kongresszus határozata értelmében leépítendő a II. számú külön kontó és a Haavara ezentul kizárólag csak olyan né- metországi zsidóknak fog rendelkezésére ál- lani, akik a transzferrel egyidejűleg tényie- gesen Palesztinába költöznek.

Ezenkívül még mintegy 25.073.955 márká befizetését irányozták elő, melyeknek bir- tokosai csak a terminust várják, amikor be- fizetésüket es-közölhetik. Ez az összeg nem foglalja magában azokat a pénzeket, ame- lyeket a német birodalmi gazdasági minisz- teriumnál jelentettek be abból a célból, hogy

deviza-kiviteli engedélyt kapjanak, hogy an- nak alapján kivándorlási engedélyt szereze- nek, mint kapitalisták, az ugynevezett A. kategóriában.

Összehasonlítva az 1934 és 35 évi transz- ferszámokat, a következő táblázatot kapjuk:

	1934 márká	1935 márká
Január	429.720.03	1.608.820.84
Február	447.482.86	1.312.094.90
Március	704.661.25	1.240.955.47
Április	542.119.96	954.397.25
Május	593.167.02	1.083.542.38
Junius	627.537.45	1.174.702.43
Julius	774.731.01	1.486.271.64
Augusztus	862.857.93	3.060.289.08
Szeptember	739.929.75	1.031.075.62
Október	1.086.131.81	1.432.695.36
November	805.884.09	1.470.379.20
December	1.270.815.59	1.247.923.82
	8.895.038.75	17.107.153.95

1935-ben tehát a Haavara tevékenységének mérete 1934-hez képest 92 százalékkal emel- kedett.

1936 januárjában a Haavara 1.313.221 már- ka összegben transzferált, ebből 1.307.918 márkát az I. számú külön kontóért és 5302 márkát a II. számú külön kontóért.

A transzfer segítségével eszközölt investíciók

A Haavara által transzferált tőke segíté- gével számos iparvállalat bővítette ki üzemeit Palesztinában. Ezek közül kiemelendő a „Tooval“ fémgéár, az „Atid“ (autó-szállítási társaság) és a „Nalel-Arcenu“ copgyár.

A bonifikációk átlagösszege, amelyet a Haavara az importőröknek fizetett a német és a világgiazi árak kiegyensúlyozására, 1935-ben, beleértve az összes költségeket, 14.87 százalék volt. Ezzel szemben a transz- ferdíjak átlaga melyeket a Haavara 1935-ben inkasszált, csak 11.2 százalékot tett ki. A transzferdíjak tehát nem voltak elegendők a saját költségek fedezésére, ami szükségessé tette a tartalékalap igénybevételeét. Ez a tény természetesen nem maradhat kihátás nélkül a transzferdíjak további fejlődésére. Ezzel kapcsolatosan említésre méltó, hogy a Haava- ra tisztán adminisztratív költségei 1.4 szá- zalékot tesznek ki.

Az utóbbi időben az Anglo Palestine Bank rendszeresen közli a palesztinai sajtóban a palesztinai értékpapírok napi kurzusát, köz-

tük a KKL kötvényekét és a NIR elsőbbségi részvényeit is. (A NIR tudvaleg a mun- kásszervezet kolonizációs társasága.) Ezen értékpapírok jelentős részét a Haavara transz- ferálók szerezték meg.

1935 február végén a Haavara berlini tesz- vérintézetével, a „Paltreu“-al egyetértésben felfüggesztette újabb befizetések elfogadását. Ez azért történt, mert abban az időben mint- egy kilencmillió márká összeg fektűd a Haavara kontóján a Birodalmi Banknál, melynek transzferálása egy évig kellett hogy tartson. Hogy mégis biztosítsanak helyet a sorrendben azoknak, akik befizetni akartak, bevezették az előjegyzési eljárást, mely evi- denciában tartja az összes Paltreunál be- jegyzett egyéneket, hogy amikor sor kerül rájuk, felszólítsák őket, hogy megtehették be- fizetésüket a Birodalmi Banknál.

A befizetések elfogadásának ez a megsza- kítása azonban távolról sem jelentett egyet a transzfer felfüggesztésével. 1935 márciusa óta a Haavara főleg olyan összegek transzfe- rálásával foglalkozott, amelyeket ezen termi- nus előtt fizettek be. De itt is történtek ki- vételek. Így például 4.722.658 márkát transz- feráltak a később előjegyzett összegekből. Ezek többnyire saját transzfererek vagy kü- lönlegesen sürgős esetek voltak. Ezidőszerint mintegy 25 millió márká befizetését jegyez- ték elő.

A Haavara és a Toceret Haare

Január 23-án a Haavara igazgatósága ér- tekezést tartott, amely kizárólag a Toceret Haarec, a palesztinai hazai termelés ügyé- vel foglalkozott. Az ülésen résztvettek a Jew- ish Agency és a palesztinai iparvállalatok szövetségének reprezentánsai is. A szövetség képviselői számos követelést állítottak fel, amelyek a Toceret Haarec elvnekek biztosítá- sára irányultak a Haavara-műveleteknél. A tárgyalások ebben a kérdésben tovább foly- nak.

A Haavara szerződést kötött az egyiptomi „General Motors“ társasággal, melynek alap- ján a General Motors kötelezte magát arra, hogy németországi autómportját „Haavara“- márkában fogja fizetni.

A Haavara legutóbb a Hannotéa kolonizá- ciós társasággal és a NIR-rel kötött újabb szerződést, mely nemcsak a németországi bevándorlók produktív letelepítésének, hanem az egész palesztinai nemzeti kolonizáció elő- mozdításának célját szolgálja.

Osszefozkodtak Targu-Muresen az ifju-liberálispart elnöke és a tanítóképző igazgatója

Targu-Mures, március 18. (Az Uj Kelet tud.) Érdekes botrány tartja izgalomban Targu-Mures többségi és kisebbségi társad- lalmát, annál inkább is, mert a botrány hősei a targumuresi társaságok ismert tag- jai.

A napokban az egyik targumuresi ven- déglőben külön társaságban ült N. Da- schievici tanár, a helyi tanítóképző igaz- gatója és egy másik társasággal volt ta- nitványa V. Netea tanító, aki most a tár- gumuresi tanfelügyelőségél teljesít szol- gálatot. Az utóbbi, fiatalok ellenére ér- dekes politikai karriert futott be. Dandea Emil, a helyi liberálispartit tagozat elnöke, hamar felismerte az addig ismeretlen vi- déki tanító kitűnő kvalitásait, nemskára az ifju liberálispart elnökévé nevezette ki és megbizta a liberálispart helyi hivatalos lapjának a „Glasul Muresului“ című lapnak a szerkesztésével is.

A fiatal politikus új tisztségeiben több- ször összeütközésbe került pártjának idő- sebb tagjaival és így valamelyes konflik- tusa támadt volt tanárával, a tanítóképző igazgatójával is.

Ezért tegnap este, amikor meglátta az igazgatót, hogy az étteremből kilépve, az illemhely felé megy, utána sietett. Az il- lemhelyen történtek a felek különböző- képpen adják elő. Daschievici azt állítja, hogy a fiatal tanító őt hátulról fejbe vág- ta, majd, amikor védekezni kezdett, az il- lemhelyre lökte. Netea viszont úgy mond- ja el a tényállást, hogy ő csak szóbelileg akarta elintézni az incidenst, míg a tanító- képző igazgatója volt a támadó fél. Tény az, hogy néhány perc multán leesve talál- ták meg az illemhelyen a tanítóképző igaz- gatóját, míg a fiatal tanító sietve elhagy- ta a helyiséget.

Az ügy folytatásaképpen a tanítóképző igazgatója 8 napon belül gyógyuló könnyű testi sértésért tett bűnvádi eljárást folya- matba a tanító ellen, aki a feljelentés ha- sonlóval viszonzta, amit még egy rágal- mazási feljelentéssel is megtoldott az ér- dekeltek legnagyobb gaudiumára. (b. b.)

Uj üzlet! Megnyílt a „COSTUM“ ruhaáruház (Kaiz és Fia cég helyén) Uj üzlet! Piafa Unirii 10.

Egymil az f... Négymilliárd

Bucuresti, má... tud.) Antonescu beteresztette a törvényjavaslatot... 600 millió lej... kat. Az 1935-36... ge 20 milliárd... 1936-37-es kö... milliárd 972 mill... meg. A rendes... árd 286 millió... 'A repülésügyi... kikapcsolták a... külön költségg... egymilliárd 300... csak elkülönítet... pot, amely 600... Igy hát minteg... kedett a rendes... egymilliárd 900... felszerelés célj... A költségveté... nek tartjuk ism... A rendes kö... 1,080.000 lej be... hoztak át. Ezt a... állam jövedelm... mazó bevételek... bőli is bevételek... Ezek a köve... oszlanak meg... os és 680 milli... ségvetési évre... Ez a szakasz... jelent, amennyi... ket is külön k... dig. Most a be... rendes költség... A hadügyi... tett ki, az ezé... emelik. A hadi...

Bes az e

Chisinau, r... A Constantin... folytatják a... fasiszta diák... vallomást. A... rom gyermek... keres napont... gyermeket. A... faszizmus els... misítésére t...

Smulevits... ben letartó... boruellenes... ahol most... feléves bünt... sen leírja a... életét. Amik... mine napot... őket, szabad... irniok nem... viúrlól és a... foglyok nap... és egy kan... Elnök k... van. Valósz... foglyoknak...

Maurer... két éve ha... foglyok... saért. Hritcu... hogy Besz... részesült e...

Egymilliárd 900 millió lejjel emeli az új költségvetés a hadfelszerelési kiadásokat

Négymilliárddal emelkedett az új költségvetés. Nehéz költségvetési évről van szó

Bucuresti, március 19. (Az Uj Kelet tud.) Antonescu pénzügyminiszter tegnap beterjesztette a kamarába a költségvetési törvényjavaslatot, mely politikai és pénzügyi körök számára néhány érdekes megfigyelést rejt magában. A költségvetés az ideiglenes mérten négymilliárd lejjel emelkedett, holott ugyanakkor a kormány csak 600 millió lejjel emelést vet ki újabb adókat. Az 1935—36-os költségvetés végösszege 20 milliárd 686 millió lej volt, míg az 1936—37-es költségvetést a kormány 22 milliárd 972 millió 419 ezer lejjel állapítja meg. A rendes költségvetés tehát 2 milliárd 286 millió 419 ezer lejjel növekedett. A repülésügyi minisztériumot azonban kikapcsolták a rendes költségvetésből és külön költségvetést állítottak fel számára egymilliárd 300 millió lejjel összeggel, ugyancsak elkülönítették a nemzetvédelmi alapot, amely 600 millió lejjel emelkedett. Így hát mintegy négymilliárd lejjel növekedett a rendes évi költségvetés, amelyből egymilliárd 900 millió lejjel egyedül a hadfelszerelés célját szolgálja.

A költségvetés egyéb tételeiből érdekesnek tartjuk ismertetni a következőket: A rendes költségvetésbe a múlt évről 1,080.000 lej behajtatlan állami követelést hoztak át. Ezt az összeget meghaladó és az állam jövedelmeinek inkasszálságából származó bevételeket nem irányoz elő, bár ebből is bevételekre számít az állam. Ezek a követelések a következőképpen oszlanak meg: 400 millió lej az 1933—36-os és 680 millió lej az 1934—35-ös költségvetési évről.

Ez a szakasz egyébként szintén újítást jelent, amennyiben az állami kinlevőségeket is külön költségvetésben kezelték eddig. Most a behajtatlan követeléseket is a rendes költségvetésbe iktatták.

A hadügyi költségvetés 2 milliárd lejjel emelkedett, azaz ezévi 2 milliárd 600 millió lejjel emelik. A hadügyi költségvetésben fennálló dif-

ferenciát a vaslemez és gyapotfonal adójának emeléséből akarja biztosítani a költségvetés.

A törvényjavaslat 5. paragrafusa törvénybe iktatja, hogy 1936—37-ben az állam nem fog vásárlásokat és építkezési beruházásokat eszközölni. Sőt a már megkezdett építkezéseket is csak a lehetőségek korlátaiban belül fogják befejezni.

A tisztviselői fizetések fejezetében több új megüresedett állást vesz fel, melyekre vonatkozólag azonban elsőbbségi jogot biztosít az 1935 március 31-ig fizetésjavítás nélkül előléptetett tisztviselőknél, ezenkívül a bírósági ítélettel megállapított jogokat fogják figyelembe venni.

A költségvetési törvényjavaslatnak van egy meghatalmazási paragrafusa is, mely jogot ad a pénzügyminisztériumnak egy éves lejáratú kincstári utalványok kibocsátására kétmilliárd lej összegig. A tervezet arra is jogot ad, hogy az 1929 február 7-ig kibocsátott bónokat lejárat esetén újakkal cseréljék fel.

Rendkívüli hitelekre a folyó évről 515 millió lejjel irányzott elő a múltévi költségvetés, amelyből csak 390 millió lejjel folyósították, így, hogy rendkívüli kiadások tételénél a költségvetés 125 millió különbözettel zárul.

A repülésügyi költségvetésnél az egymilliárd 300 millió lejjel összeget az eddigi rendes bevételekből és a repülőbányákkal kapcsolatosan már megjelent rendeletek alapján előirányzott új jövedelmekből akarja fedezni a költségvetés. Ilyenformán a hadfelszerelési alap 600 millió többlettel együtt a hadügyi költségvetés 1 milliárd 900 millió lejjel emelkedett.

Pénzügyi körökben megállapítják, hogy a költségvetés súlyos feladatok elé állítja az ország adófizetőit és kétségkívül nehezebb költségvetési esztendőre van kilátás, mint az ideai volt.

Besarábia panaszait tárta fel az egyik tanu az antifasiszta per tárgyalásán

Milyen a foglyok bánásmódja a doftanai börtönben

Chisinau, március 18. (Az Uj Kelet tud.) A Constantinescu-Jasi per tárgyalásán ma folytatták a tanuk kihallgatását. Az antifasiszta diákkörnek néhány vezetője tett vallomást. Axentie Franz vasmunkás, három gyermek apja, elmondja, hogy 40 lejjel keres naponta és nem tudja iskolába adni gyermekeit. Antifasiszta érzelmű, mert a fasiszták elsősorban a munkásság megsemmisítésére törekszik.

Smulevits Áron elmondja, hogy 1929-ben letartóztatták, mert részt vett egy háboruellenes tüntetésben. Doftanába került, ahol most egy tizenhat éves fia két és fél éves büntetését tölti el. A tanu részletesen leírja a doftanai börtönben a foglyok életét. Amikor a foglyok odakerülnek, harminc napon keresztül megvasalva tartják őket, szabadba ritkán mehetnek, olvasniok, írniok nem szabad. Ételt nem kapott ki-vülről és az élelmiszer nagyon rossz. A foglyok naponta négyszáz gram kenyeret és egy kancsó vizet kaptak.

Elnök kétértelműnek találja, hogy ez így van. Valószínűleg főtt ételeket is adnak a foglyoknak.

Maurer védőügyvéd kijelenti, hogy már két éve harcolnak az ügyvédek a politikai foglyok bánásmódjának megváltoztatásáért.

Hritcu Petre volt prefektus, elmondja, hogy Besarábia mindig más bánásmódban részesült a kormányok részéről, mint a

többi tartományok. A nemzeti parasztpárt az egyesülés óta létezik Besarábiában és egyes választásokon ugyiszólván egyhangúlag választotta meg képviselőit a tömeg, a nemzeti parasztpártot mégis úgy kezelik, mint egy törvényen kívüli alakulatot. A választásokon megverik jelöltjeiket, Steret és Pan Halipát megalázták, milyen lehet a bánásmód az egyszerű, nemzeti parasztpárti földműveléssel szemben? Elmondja a tanu, hogy őt tizennégyeszer tartóztatták le és kétszer verték meg, mert nemzeti parasztpárti képviselőjelölt volt. Besarábia bánásmódja igazságtalan. Azt hiszi, hogy mindazok a vádlottak, akik most a hadbírók előtt állanak, meggyőződéseiknek áldozatai.

Hritcu után a vád és védelem kérdéseire felel és vitája van az elnökkel is afelől, hogy mit lehet szubverzív tartalmu röpiratok minősíteni és mit nem. Tiltakozik az ellen, hogy a nemzeti parasztpárt választási propaganda iratait törvényelleneseknek minősítsék.

A menekültügyi főbiztos Palesztinában. Genfben jelentik: Sir Malcolm Neil, a németországi menekültek népszövetségi főbiztosa Genfben, ahol fontos tanácskozásokat folytatott a menekültek kérdéséről, továbbutazott Palesztina felé, ahol a husvét ünnepéig marad. A főbiztos a németországi menekültek nagyobb mértékű bevándorlása és letartatása ügyében fog tárgyalásokat folytatni az illetékes palesztinai tényezőkkel.

ODOL

F O G P É P

Ha dohányzó Hölgyek és Urak azt akarják, hogy fogaik fehérek legyenek, ha dohányzó hölgyek és urak megakarják előzni fogaik csunya elszíneződését, akkor csak az ODOL-FOGPÉPEL való mindennapi, rendszeres ápolás segít. Az Odol-fogpép különleges kolloidális összetétele következtében nagyon nagy tisztító erejű és felszívó hatása olyan, mint a szivaccsá. ODOL-FOGPÉP vakító fehérré teszi a fogakat anélkül, hogy a fogzománcot megtámadná. Az Odol-fogpép a legfinomabb anyagokból van előállítva és fényessé teszi fogait, anélkül, hogy azokat megtámadná, mert a felhasznált alapanyagok puhábbak, mint a fogzománc.

a fogakat tisztítja és épségben tartja

A halálos pofont osztó orvosnő a bucaresti törvényszék előtt

A jasi nőkörmár: főorvosnője tagadja, hogy arculütötte volna kolléganőjét. Miért lett öngyilkos dr. Elvira Garneata asszony

Bucuresti, március 18. (Az Uj Kelet tud.) Egy évvel ezelőtt történt, hogy dr. Lucia Borcea, a jasi nőgyógyászati klinika főorvosnője összeveszett a kórházban kolléganőjével, dr. Elvira Garneatával és a veszekedés hevében pofonította őt. Az arculütés után Elvira Garneata lakására rohant és öngyilkosságot követett el. A tragikus eset után bünygyi eljárás indult meg dr. Borcea Lucia ellen, akit a jasi törvényszék vádtanácsa szabadlábra helyezett. A doktornő kérésére a semmitűzők a bucaresti törvényszékhez helyezte át a pert, ahol tegnap volt az ügyben az első tárgyalás. Borcea asszonyt Ghelmegeanu, Popescu Necsesti volt miniszterek és Rang ügyvéd védik. Garneata asszony férje, aki hárommillió lejes kártérítési pert indított Borcea ellen, nemkevesebb jelentős ügyvédi segédlettel jelent meg a tárgyaláson, Istrate Micescu, Radu Budasteanu és Nelu Ionescu társaságában.

Ghinea Constantinescu elnök kérdésére elmondotta a vádlott, hogy mint a jasi női kórház főorvosa, állandóan támogatta előrehaladárban Garneata Elvirát, akit mindig operációkhoz és asszisztenciához juttatott, hogy tanulhasson. Három héttel az öngyilkosság előtt Garneata a járvány-osztályhoz tették át és ezért Borcea asszony kijelentette, hogy nem vehet több részt az operációkon. Ezt a tiltást azonban Garneata asszony gyakran megszegte. Egy alkalommal vérátömlesztést végzett, máskor pedig erőszakkal jelen akart lenni egy méhen kívüli terhesség operálásánál, amit ő szintén megtagadott.

Egy nappal később a kórház gondnoka panaszt tett nőa Garneata asszony ellen, aki az osztályán dolgozó dr. Popescuval összeveszett és az egész személyzettel összeszórdult. Ugyanakkor egy pap felesége és a gyermeke felüldték a kórházban fertőző betegséggel. Mikor a kórházba jött, hogy a gondnok panaszát kivizsgálja, a nő fogadta a felvívást és közölte, hogy felesége már meghalt az őszaka. A gyermek szobájába ment és ott megállapította, hogy az mellbirtogumulladást kapott. A betegség okát nemozná, kiderült, hogy a gyermeket előző este elvitték az egyik egyetem előadásra, hogy a diákoknak bemutassák és ennek következtében lépett fel betegsége, ami halálát is okozta.

Ezen rendkívül fel volt háborodva és szemrehányásokat tett a személyzetnek, elsősorban Garneata asszonynak. Garneata rendkívül idegesen válaszolt, hangsúlyozta, hogy nem ő vitte a gyermeket az egyetemre. Borcea asszonynak ugyanekkor operációja is volt és a műterembe igyekezett és egész uton követte őt Garneata asszony. Borcea csitítani igyekezett kolléganőjét, de Garneata egyre hangosabban kiáltott. A műtő előtt Borcea asszony Garneata szájára tette a kezét és csitítani igyekezett, aki akkor már ugyiszólván hisztériás módon kiáltott. Mikor a műtőnek vége volt, aonnal érdeklődött Garneata sorsa iránt és az ápolónőtől tudta meg, hogy öngyilkos lett és meghalt. Azt állítja a vádlott, hogy nem ütötte arcul kolléganőjét és ezt bizonyítani is tudja.

A törvényszék rövid vita után elrendelte a tanuk kihallgatását és elhalasztotta a tárgyalást.

— Elvi jelentőségű döntést hozott a munkabirodság a tanonciskolai büntetések kérdésében. A cluj munkabirodság ma délelőtt foglalkozott több iparos által beérkezett panaszra a tanonciskolák által kivetett büntetések kérdésével, amelyek — mint az iparostesterek panaszukban előadták — igen érzékenyen sujtották a cluj kézműveseket. Egy év alatt a tanonciskolák igazgatóságai több mint másfélmillió lej büntetést vetettek ki a mesterekre, mert inasait elmulasztották az iskola pontos látogatását. A munkabirodság most kimondotta, hogy az iparostanonciskolák igazgatósága nem jogosult arra, hogy önkényesen bírságot vessen ki a mesterekre. Az összes eddig kivetett büntetéseket a munkabirodság érvénytelenítette. A jövőben a tanonciskolák igazgatóságai negyedévenként előterjesztést fognak benyújtani az elsőfokú iparhatóságnak a tanulók előmeneteléről és iskolalátogatásáról és az iparostestület fogja majd szükség esetén a büntetéseket kiszabni.

— Alapnőtör a törvényszék előtt. A cluj törvényszék negyedik szekciója ma tárgyalta Tokai Ferenc és Rác Gyula cluj lakosok bírságát, akik súlyos összegekkel károsították meg Tokai mostohaapját, Rákok Károlyt. Tokai ugyanis elhitette mostohaapjával, hogy ő szellemi lény, „üz” — médiuma pedig Rác. Hogy Rác a szellemekkel érintkezhesék, pénzre van szüksége — mondták — és ezen az alapon Ráoktól mintegy tízezer lejt csalhattak ki. A törvényszék a mai tárgyaláson Ráczot 10 havi, Tokait pedig hat havi börtönről ítélté.

KÖZGAZDASÁG

Gazdasági hetiszemle

— Bársági levél —

Timisoara, március 18. (Az Uj Kelet tud.)
Egyelőre — máig legalább! — a március nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. Valóban: a mostani üzletmenet cseppet sem emlékezteti az érdekelteket azokra a tavasz-eleji szezonokra, melyek a mindenkor rossz január-februárért bőséges kárpótlást nyújtottak.

A közvetítő kereskedelem bajai

A mai nehéz idők, kétségtelenül, a leg-súlyosabban érintik a közvetítő, illetőleg a kiskereskedelmet.

A helyzet illusztrálására a sorok közé iktatjuk az egyik konfekciós üzem tulajdonosának panaszos példáját. A konfekciós üzem tulajdonosa elmondta többek között, hogy az árak emelkedése előtt egy munkásuadrá-gért 150—200 lej kapott. A konfekciós üzlet haszna ennél az árnál 15—20 százalék volt. Vagyis: a 200 lejes nadrág esetében a kereskedő 20 százalék mellett 40 lejt keresett. Az árak azonban emelkedtek és ez az emelkedés nagy általánosságban 30—40 százalékot is elér. Ilyenformán: a 200 lejes nadrág ma már 260—280 lejtbe kerül, ami a vevő szemüvegén keresztül olyan árdifferenciát jelent, amit nem tud elviselni. Pedig a kereskedő az egész emelkedésen csak 12—16 lejes „többlet-keresetet” könyvelhet el. De hányszor fordul elő, hogy a kereskedő — csak hogy pénzhez jusson — 225—250 lejért is eladja az árut. Ebben az utóbbi esetben viszont a kereskedő valójában ráfizet az egész üzletre. De rá-fizetés mellett sem elégtette ki a vevőt és a gyárost. Mert az előbbi — hiába! — mégis nagyobb összeget fizetett a nadrágért és a gyáros ilyen üzleti feltételek mellett nem igen juthat pénzéhez.

Pénz van ugyan, de hitelt nem igen adnak a bankok

Egyesek előszeretettel állítják, hogy nincs pénz, még helyesebben: pénzüke van! Hogy mennyire nem állja meg helyét ez az állítás, arra miem jellemzőbb — legalább bársági relációkban —, mint az a körülmény, hogy egyes vezető bankok még a Banca Nationala által rendelkezésükre bocsá-tott vizsgálatszámítási hiteket sem veszik igénybe.

A baj inkább ott van, hogy a bankok ez-ídoszerint nagyon óvatos, talán sok esetben túvoatos üzleti politikát folytatnak. Ennek hátterében pedig az húzódik meg, hogy szá-mos nagyvállalkozó, aki fennálló kapcsolatai révén állandóan nagyobb rövidlejáratú hite-letket vett igénybe, az utóbbi időben nem tu-dott zavartalanul eleget tenni fizetési köte-lezettségének és ez a momentum bizonyos bizalmatlanságot provokált ki az egész vo-nalon. A jelenlegi nyomasztó szituációt egy-bé-ként növeli az is, hogy a nemzetközi gazda-sági helyzet — lévén az általános világ-politika függvénye — az utóbbi időben a levegőben lógó háborus pszichózis hatása alatt nagyon leromlott és így mindazok, akik-nek még pénzüik van, várakozó álláspontra helyezkedtek és mint mondják: ki akarják várni a jobb időket!

A sok baj közepette örvendés tényként regisztrálhatjuk, hogy a betétek — ha nem is mingyárt a tavalyi tempóban —, de még mindig növekedő tendenciát mutatnak. Vagyis: ez a jelenség arra enged következtetni, hogy a betétesek biznak abban, hogy a jelenlegi helyzet átmeneti jelleggel bír és rövidesen mégis eljutunk valamelyes kibonta-kozáshoz.

Ujabb export-import nehézségek

Március 20-ig kell benyújtani mindazok-nak kérvényeket, akik bárminemű külföldi áru-ra számottartanak és ezt az árut az 1936-os esztendő első negyedében, vagyis: ennek a negyednek a megszabott kontingen-sén belül szeretnék kézhezkapni. Március 20-val az idei év első negyede voltaképpen már le is pergett és mégis csak most kerül majd döntésre sor, ki kap engedélyt a kontingens keretén belül az áruimportra. De így megkésve sem segítenek a helyzeten a ne-gyed végén kibocsátásra kerülő engedélyek. Hiszen a külkereskedelmi bizottság irányítói máris kijelentették, hogy Ausztriát és Né-metországot kivéve, a többi országokból a tényleges szükségletnek csak 20—50 százalé-

kát engedélyezik. Az elmondottak után azon-ban még nagyobb bajként könyvelhetjük azt a körülményt, hogy mind a mai napig nem likvidáltak az elmult esztendő utolsó negyede árubehozatalának kérdését: nem adták ki még erre az évnegyedre sem az összes en-gedélyeket.

Ezzel kapcsolatosan még megjegyezhetjük, hogy az 1936-os esztendő második negyedére vonatkozó kéréseket április elsejétől kezdve a hó végéig be kell nyújtani az érdekel-teknek a kontingentálási hivatalhoz. A kér-vényeket mindenesetre be lehet, sőt: be is kell nyújtani, csak éppen az a kérdés, hogy mikor kerül majd sor az elintézésre. Ez a kérdés viszont azért is aktuális, mert éppen az árubehozatal nehézsége miatt az árak az egész vonalon növekedő tendenciát mutatnak. A helyzetre jellemző, hogy esz január else-jétől márciusig az importált áruk 5—13 szá-zalékos áremelkedést mutatnak, illetőleg a tavaly március 1-től az importált áruk 75—85 százalékos emelkedést értek el.

Mindez viszont annak a szerencsétlen álla-potnak tudható be, hogy most március végén még mindig nem intézték el a mult év utolsó negyedének és végül az 1936-os év első ne-gyedének behozatali engedélyit. Ilyenformán az ország ipara és kereskedelme nem tud biztos kalkulációs bázist felállítani és mert soha sincs tisztában azzal, hogy mikor mi-lyen alapon és uton juthat hozzá a szüksé-ges devizákhoz — állandóan egy ugynevezett „veszteségi és kockázatos” többletet kell hozzászámítani mindazokhoz a cikkekhez, melyeket sok tortura árán a külföldről az országba hozhat.

A gabonapiac hírei

Az elmult hetekben a gabonapiac, de külön-ösen a buzaárak nem várt nivóra csökkentek. Ez a körülmény kétségtelenül mély ag-godalommal töltötte el a gazdátársadalmat és természetesen a kormányt is. A parla-mentben is elhangzottak interpellációk és en-nek során többek között Costinescu kereske-delmi miniszter olyértelmű nyilatkozatot tett, hogy rövidesen a kormány újból lehetővé fogja tenni Magyarország, továbbá Ausztria, Németország és Csehszlovákia felé a gabona-exportot.

A miniszteri nyilatkozat elhangzása után gazda- és terménykereskedelmi körökben jogosan felvetődött a kérdés, ha a kormány ebben az esetben bitokában volt a helyzet kulcsának, miért várattott magára mindmáig intézkedéseivel és miért nem tette meg a szükséges lépéseket még a gabona árának nagymérvű csökkenése előtt? Beavatott kö-rökben erre a jogos kérdésre oly magyará-zatot adnak, hogy a kormány voltaképpen azzal az intézkedésével, hogy a gabonakivi-telt Magyarországra, Ausztria, Németországra

és Csehszlovákia felé váratlanul leállította — olyan reményeket táplált, hogy az említett országok az adott kényszeri helyzetben a román gabonáért, de különösen a tengeriért erős és szabad devizákat is fel fognak majd ajánlani. A kormánynak eme szándékát ke-restelte azonban az a körülmény, hogy a fentemlített országok időközben nagyobb mennyiségű gabonával látták el magukat és a román kormány intézkedésére azzal vála-szóltak, hogy egyrészt más agrárállamoknál tapogatóztak, másrészt pedig ügylátszik ab-ban a helyzetben voltak, hogy nyugodtan várhattak mindaddig, míg az ország belső helyzete fogja majd kényszeríteni a kormányt más, engedékenyebb politika bevezetésére.

A tények azt bizonyítják, hogy az adott esetben a külföld — lévén a vásárlófé — erősebbnek bizonyult és a kormány most az egész vonalon — éppen az árak katasztrófá-lis zuhanása miatt — deferálni kényszerül. Magyarországgal például olyértelmű megálla-podás van készülöben, mely szerint a magyar exportörök a román tengeriért 25 százalék erős devizát, 15 százalék pengőt — a Banca Nationala javára — és a fennmaradó 60 szá-zalékot magánkilling utján fognák fizetni.

A tengeri ára ilyenformán rövidesen új-ból emelkedni fog. Kérdéses, hogy mi fog majd történni a buzával? A mult év októbe-rétől kezdve egészen januárig a buza a Bán-ságban egészen 560 lejig „tornászta fel” ma-gát. Így tehát, ha most figyelembe vesszük a mai árat, közel 140 lejes árcsökkenést könyvelhetünk el. Viszont a buza esetében igen komoly tényezőként szerepel még az a körülmény is, hogy az új termés igen szé-pnek ígérkezik s ezenkívül nem szabad ele-jejtelnünk, hogy még ma is le nem becsülhető készletek állanak a piac rendelkezésére. E-pen ezért ma nem igen lehet a buzával hosszra spekulálni.

A gabonaárak egyébként a következők: bársági buza 420—425, torontáli 430, tengeri 275, zab 330, takarmányárpa 310, tökmag 760, cikómag 230 és muharmag 580 lej mázszánként.

A lisztpiac lanya. Nem igen van áru-kereslet. Az árak a következők: 30/70-es be-osztású kismalmi liszt 500, illetőleg nagy-malmi 830, valamint korpá 240 lej.

Textilpiac

Az utóbbi hetekben, tehát a szezon márciusi indulójában a textilpiacon eddig uralkodó nyomasztó helyzet némileg megengyhült. Inkább mutatkozik most már kereslet a sze-zoncikkek iránt és ez érthető is, mert hiszen az elmult őzi és téli évad során a nagykö-zönség távoztartotta magát a vásárlásoktól. Egyébként megjegyezhetjük még, hogy ezut-tal is inkább az olcsóbb áru iránt nyilvánul meg nagyobb érdeklődés.

Az utóbbi időben állandóan komolyabb komplikációk merülnek fel a textilpiacon a nyersanyag beszerzése körül. Itt is, mint min-den más importúru esetében, súlyos zavaro-kaidéz elő az a körülmény, hogy a mult év utolsó negyedéből számos importengedélyt nem intéztek még el. Természetesen, nem is beszélünk arról, hogy az új első negyede-re az importengedélyeket — az ismert okoknál fogva — még nem is tárgyalták le.

A március 20-ika után összeálló kontingen-táló bizottság egyébként 100 millió lej érté-kü devizát fog megszavazni olyan importen-gedélyek céljára, melyek alapján az illető gyá-

rak majd Angliából szerezhetik be nyersáru-szükségleteiket. Ez a 100 millió éppen a har-mada annak az összegnek, melyet az elmult esztendő első negyedére engedélyeztek. Ezzel szemben Ausztriából és Németországból előreláthatólag — teljesen szabadra teszik a szükségelt áru behozatalát. Ez viszont azt jelenti, hogy a romániai gyár vállalatok Ausz-triában és Németországban éppen a kétsze-resét fizetik azért az áruért, melyet a neve-zett két állam fele áron beszerz romániai export céljára Angliában.

A romániai textilpiacon különben élénk ér-deklődést váltott ki a legújabb japán ajánlat, mely Románia gyapotszükséglete nagyrésze-nek fedezésére ügylátszik, komoly előterjesz-téseket tett. Az ajánlat 40 százalékkal olcsóbb feltételeket állít fel, mint amilyen árakat egyébként a liverpooli tőzsdén a román gyár-ipár elérhet.

(f. m.)

Gazdasági hírek

A Bata cipőgyár vezetősége komolyan fog-lalkozik azzal a gondolattal, hogy Romániá-ban gyárüzemet állítson fel. Megbízható helyről nyert értesítéseink szerint Baták a romániai üzemet Timisoara környékén fog-ják felállítani és innen fognák ellátni az egész országot Bata-termékekkel.

Újból megindult a Duna- és Bega-hajózás. A kedvező tavaszi időjárás újból lehetővé tette a romániai hajótársaságok számára, hogy a Dunán és a Bega csatornán március elsejével a normális hajóforgalmat megindít-sák. Ilyen körülmények között mindazok az árak, melyek a téli sekély vízállás miatt vala-melyik folyamok között megrekedtek, — átteletek, most már rendeltetési helyükre ju-tottak.

A timisoari Kereskedelmi és Iparkamara közgyűlése. A timisoari Kereskedelmi és Iparkamara legutóbb megtartott közgyűl-lésén iktatták be hivatalosan a kamara interi-már bizottságának tagjai sorába Cornel Cinghit, a közismert bársági gyárparaszt. Utána Joan Oprea kamarai elnök részletes ismertetést adott a kamara elmult esztendő működéséről, amit a közgyűlés egyhangúlag magáévá tett. Dr. Camil Manuila főtitkár elő-terjesztette a kamara új költségvetését, melyet a közgyűlés alapos vita után szintén el-fogadott.

Vállalati közgyűlések: A timisoari „Fila” luxuscipőgyár március 21-én, a lugoji I. schong & Co Rt. Téglygyár március 28-án „Buzias Fűdő Rt.” március 26-án tartják meg rendes évi közgyűléseit.

Hercubana Kefegvár név alatt Lugojon a közelmut napokban új ipari vállalkozás ala-kult 500 ezer lej alapítókével, mely már most 25 munkást és több tisztviselőt alkalmazott.

A resifa—caransebesi vasutvonat immár második éve építik s mint most értesülünk, a környékbeli lakosság kérésére a közlekedé-sügyi minisztérium úgy határozott, hogy Brebul és Zorlent községek között az eredeti tervektől eltérően, más irányt adnak a meg-építésre váró vonalszakasznak. Ez az irányváltozás a vonalat 3 kilométerrel hosz-sabbítja meg és költségvetés szempontjából 3 milliós többletkiadást jelent. Szakértők szerint a most folyó vasutépítés 1938 őszén fejeződik majd be.

Konzervgyár Timisoarán. Még a hónap elején egy belga tőkésérdekltség érdekes ajánlattal fordult a város vezetőségéhez. A szóbanforgó pénzcsoport ugyanis engedélyt kért a város illetékes vezetőitől arra, hogy Timisoara területén konzervgyárat létesít-hessen, mely többek között konzerv-exportra is berendezkedne. A város vezetősége foglal-kozott a belga társaság kérésével és a napok-ban megtartott ülésen engedélyezte a konzerv-gyár felépítésére vonatkozó kérést.

— **Áldott állapotban levő nők, anyák és többgyermekes asszonyok** az enyhe természe-tes „Ferenc József” keserivíznek már mérsé-kelt adagokban való használata által is köny-vüly és hig ürület, ugyszintén rendes gym-or- és bélműködést érnek el. Az orvosok ajánlják.

— **Az angol alsóház elvetete a munkaidő leszállításának indítványát.** Londonból jelen-tik: Az alsóház 160 szavazattal 119 ellenében elvetette a munkapárt javaslatát, amely a munkaidő leszállítását indítványozta fizetés-csökkenés nélkül.

A legszebb és legolcsóbb kézmunkát

Fisch Böskénél

szerezheti be
C/ UJ, Str. Gh. Baritiu No. 16.

Palesline Maritime Lloyd

(egyedül hajózárat, mely palesztinai kőbőgő alatt közlekedik Románia és Palesztina között. Rendszeres utas- és áruszállítás.)

A legközelebbi hajóindítások Constantából Haifa-ra:

Har Zion	március 19	Har Carmel	április 16
Har Carmel	március 29	Har Zion	április 22
Har Zion	április 5	Har Carmel	május 3

Jegyek kaptatók az

Uj Kelet utazási osztályánál

mely a Dr. A. Mihashan vezetése alatt álló

„Kedem” utazási iroda

erdélyi és bánati vezérképviseleténél.

Teherezállítási ügyekben a

Lazar Bercovici Constanta

vezérigénység szolgál felvilágosítással. Casuta Postala 65, Tel. 174. Táviratcim: Bercova

Inte

Szekelyf

Bucuresti,

A kamara m kezdeményezé a „nemzet h olasz mintára háboruban ré Ghica többé zését követeli A szenátus viselők fizeté Nastaze az tásának elhala Gyárfás Ele környéki köz

Borza észak

Pittsbu

W

Newyork, m dások kataszt bontakoznak k öntött városok Számos helyen a halottak szá zat, de felő, h vesztették. Az összes folyók öszes folyók reiket és előn Virginia állam megépített gát menekülhetett. Külözető orvos árvizsújtotta v

COPPE DICKENS FREDDIE

Vasárnap elő

Maniu és Mih

Állítók

Bucuresti, má Maniu bucuresti raszpárt polit közeppé folya po jelenti, teg Lupuvai tanács dig Mihalachev

A bucaresti figyeli a tárgya minden valószínű ségi eredménye szárnya között, mentálja a vár lap, mely Brati személyes irányt

A lap szerint áll: 1. Végleg vissz akció-szabadságo 2. Lemondani má évök óta hi 3. Lovonni a Mihalache között

A három alte közö:

I. Maniu nem mert nem tünel nak. Már kétszer madzor is meg az állhatatosságt a közvéleményre. II. Maniu nem mert nem fogad egy átmeneti kor

Interpellációs nap a kamarában és a szenátusban

Székelyföldi községi tanácsok feloszlatása ellen tiltakozott Gyárfás Elemér szenátor

Bucuresti, március 19. (Az Uj Kelet tud.) A kamara mai ülésén Modreanu parlamenti kezdeményezéséből törvényjavaslatot nyújt be a „nemzet hőseiről”. A törvény lengyel és olasz mintára előnyöket kíván biztosítani a háborúban résztvevő katonáknak.

Ghica többségi a papok fizetésének rendezését követeli.

A szenátusban Heroveanu a megyei tisztviselők fizetésének emelését kéri.

Nastaze az erdészeti kihágások végrehajtásának elhalasztása ügyében interpellál.

Gyárfás Elemér szenátor a Tusnad-fürdő környéki községi tanácsok törvénytelen fel-

oszlatását teszi szóvá és tiltakozik a hasonló intézkedések ellen.

Vartoomeu püspök a vallási és erkölcsi krízissel foglalkozik.

Dragos szenátor az észak-erdélyi pénzhamisításokról beszél, amelyeknek során különösen a százejes ezüstpénzt hamisítják.

Damian a tisztviselők számára biztosító pénztár felállítását kéri.

D. R. Ioanitecu a hadiárvek és hadi-üzvegyek érdekében szólal fel.

Ezután a szenátus megkezdte a munkásbiztosító pénztárakról szóló törvényjavaslat vitáját.

Borzalmas méreteket öltenek az északamerikai árvizek pusztításai

Pittsburg középületei víz alatt állanak. Már eddig száz halottja van a katasztrófának

Washington is nagy veszély fenyegeti

Newyork, március 19. (Rador.) Az áradások katasztrófális méretei óráról-órára bontakoznak ki, amilyen mértékben az előtörtént városokból a jelentések érkeznek. Számos helyen a közlekedés megszakadt, a halottak száma eddig meghaladja a százat, de félt, hogy még számosan életüket veszítették. Az Alleghany hegyekből eredő összes folyók és patakok elhagyták medreiket és előtörtént Pennsylvania, Ohio és Virginia államokat. Hála a számos jól megépített gátnak, a lakosság a dombokra menekülhetett. A nagy városok összes nélkülözhető orvosai és ápolói repülőgépen az árvízszujtotta vidékekre utaztak.

Newyork, március 19. (Rador.) A pittsburgi árvizek hasztrófálisan emelkednek. A város színházai, pénzügyi és kereskedelmi épületei víz alá kerültek. Az épületek belsejében számos tisztviselő és ügyfél megrekedt, mert nem tudtak már menekülni, olyan hirtelen tört előre a víz.

Washington is nagy veszély fenyegeti. 1500 munkás egész éjjel homokzsákokat hordott, hogy mesterséges töltéssel állítsák meg az árt. Külön intézkedések történtek a Fehér Ház megvédésére. A Potomac folyó perceről-percre emelkedik. A főváros valósággal háborus képet nyújt.

Borotválkozás előtt NIVEA-CREME

Kellemesen fogja tapasztalni. Könnyű borotválkozás, sima és finom bőr, repedések és piros foltok nélkül. Legjobb szapanozás előtt az arcot vékonyan Nivea-Cremmel bekenni és jól be masszírozni, hogy már előző este bedörzsölni és a krémot éjszakára, hogy jobban hasson rajtahagyjni.

És mert dolog: Nivea-Creme Euczerit tartalmaz, ezen alapszanak ismert tulajdonságai. Nivea-Creme dobozása tubusban Lst: 75.-151. 72.-Ag.

Maniu Gyula — írja a Raza — előrelátó legyőzetését és ezért már pontról-pontra elő is készítette elkövetkező mozgalmának programját. Mint ahogyan már ezt megirtuk, Maniu fel fogja mondani a nemzetipárt és a parasztpárt között 1925-ben kötött fuziót, majd az alkotmányos front kiszélesítéséé tér át. Értésüléseink szerint ebben az irányban már meg is történtek az első lépések. A volt miniszterelnöknek az a szándéka, hogy a zalkotmányos frontot direktórium vezesse, amely a következőkből állana: Averescu marsall, Dinu Bra-

tianu és Maniu Gyula.

A nemzeti parasztpárt körében nem itélik meg azonban olyan pesszimistikusan a helyzetet, mint ahogyan azt a liberális párt Bratianu szárnyában látják. Hivatalos kijelentések ugyan nem hangzottak el, de az elnöki tanács csütörtök déli 12 órától 2 óráig tartó üléséről olyan hírek szivárognak ki, hogy a pártvezetőség tagjai között nem állanak fenn legyőzhetetlen ellentétek, sőt többé-kevésbé közeledés is jött létre, amelyről a központi végrehajtóbizottság ülése fog csak tiszta képet adni.

A műegyetem tanári kara helyesli a sztrájkoló diákok követeléseit

Bucuresti, március 19. A műegyetemen tegnap nem tartottak előadást. Az egyetemi tanács ülést tartott, amelynek határozata helyteleníti ugyan a sztrájkot, mint harci eszközt, azonban elismeri a diákok követeléseinek jogosságát és a főiskola költségvetési szükségleteinek kielégítését is kívánja. A tanári kar kéri a közoktatásügyi minisztert a diákság követeléseinek teljesítésére és ezenkívül 4 millió lejtel többet, mint az új költségvetés előirányoz a politechnikum részére.

A közoktatásügyi minisztérium hivatalos közleménye szerint eddig egyetlen költségvetésben sem szerepelt a diákok által a diákokotthon s kázinó fenntartására igényelt 1.700.000 lej, hanem ezt az összeget mindig más alapokból utalták ki. Egyébként Anghelescu miniszter a pénzügyminisztériumnál közbenjár, hogy a közoktatásügyi tárca más telenél eszközölt megtakarításokból utaljanak ki 1.700.000 lejt a műegyetemi ifjuság követelésének teljesítésére.

A zsilvölgyi szén felvásárlására utasítja a CFR-t a kormány gazdasági bizottsága

A kormány gazdasági tanácsának ülése

Bucuresti, március 19. A kormány gazdasági bizottsága Tatarescu elnökletével ma ülést tartott. Tekintettel arra, hogy a borsó és tengeri ára egy a bel-, mint a külpiacokon az utóbbi időben állandóan esik, a földművelésügyi miniszter jelentése alapján a bizottság hozzájárult ahhoz, hogy a borsó kivitele kompenzációs uton is lehetséges legyen. Ami a kukoricát illeti, a bizottság még nem hozott döntést.

Ezután a Zsilvölgyben felmerült konfliktus ügye került szóba. Mint ismeretes, a jelenlegi széntermelést a belföldi piac nem fogyasztja el teljesen, míg kivitelre nem lehet számítani. Ezért a bizottság Nistor és Inculeț miniszterek javaslatára elhatározta, hogy még ma értekezletre hívja össze a közlekedésügyi és munkügyi minisztériumok, valamint a CFR megbízottait, akik a zsilvölgyi szén-

termelés felfokozásának lehetőségét fogják megtárgyalni. Ezáltal a munkanélküli bányamunkások munkához fognak jutni, a vasutakat viszont kötelezik arra, hogy az egész széntermelést megvásárolja, bár a ma használatban levő pakura olcsóbb és nagyobb hőt fejleszt.

A földművelési miniszter a kenzulfát árának leszállítását kérte, ami a szőlők permetezéséhez szükséges. A jelentés szerint a kenzulfát árat 22 lejről 16,50-re le lehet szállítani kilogrammonként. E kérdésben a bizottság legközelebb dönt.

Costinescu ipar és kereskedelmi miniszter a bizottság tudomására hozta, hogy tegnap este a cukorrépatermelők és a cukorgyárosok között megegyezést írtak alá a cukorrépa árára vonatkozólag.

SELECT MOZGÓ COPPERFIELD DAVID DICKENS REGÉNYE, főszerepben: FREDDIE BARTHOLOMEW	URANIA MOZGÓ CHARLIE CHAPLIN egyetlen filmje: MAI IDŐK

Vasárnap előadások kezdete mindkét mozgóban délelőtt 11, délután 3, 5, 7 és 9 órakor.

Ellentmondó hírek Maniu és Mihalache bucaresti tanácskozásairól

Maniu és Mihalache izgatmas párbeszéde a volt minisztereinők bécsi útja előtt. Állítólag közeledés jött létre Maniu és Mihalache között a part végrehajtóbizottsági ülésen

Bucuresti, március 19. (Az Uj Kelet tud.) Maniu bucaresti tárgyalásai a nemzeti parasztpárt politikai köréinek nagy izgatmas közepette folynak. Maniu, mint azt a Tempo jelenti, tegnap a késő esti órákban dr Lupuval tanácskozott, csütörtök délelőtt pedig Mihalacheval folytatott megbeszélést.

A bucaresti sajtó élénk érdeklődéssel figyeli a tárgyalásokat, amelyek most már minden valószínűség szerint döntő jelentőségű eredményekre vezetnek a párt két szárnya között. Feltűnésteltető cikkben kommentálja a várható eseményeket a Raza c. lap, mely Bratianu Dinu liberális pártelnök személyes irányítása alatt áll.

A lap szerint Maniu három alternatíva előtt áll:

Még hogyha szigorúan a realitások politikájának meggyőzést is haladna, Maniu nem áldozhatja fel magát olyan kormányzás kedvéért, amelyben nem biztosítanak számára a teljes szabad kezét.

III. Maniu le fogja vonni akonzekvenciákat, azaz el fogja hagyni a nemzeti parasztpártot, ha nem fogadják el a taktikáját. Csak azt a harmadik alternatívát teszik lehetővé nem esk a logika, de a tények is.

1. Végleg visszavonulni a politikai élettől és akció-szabadságot biztosítani barátai számára.
  2. Lemondani arról a politikáról, amelyet már évek óta hirdet.
  3. Levonni a konzekvenciákat a közte és Mihalache között fennálló ellentétekből.
- Mi lesz a megoldás?
- A három alternatívára a válasz a következő:

Egy érdekes párbeszéd

A lap ezután közli azt a párbeszédet, mely Maniu külföldi utazása előtt a volt minisztereinők és Mihalache között lefolyt.

Mihalache: Nem mondhatok le álláspontról.

Maniu: Én sem hátrálhatok meg. A végrehajtóbizottságnay választani kell az ön politikája és az én politikám között.

Mihalache: Két hétre elhalasztjuk a végrehajtóbizottság ülést. Időközben ön utazzék külföldre. Lehet, hogy hazatérése után megváltoztatja a véleményét.

Maniu: Külföldre ugyan elmegyek, de véleményemet nem fogom megváltoztatni. Most már nem hátrálhatok meg.

Ezek voltak az előzményei Maniu bucaresti tárgyalásainak. Mihalache és Maniu esélyei egyenlőek. A végrehajtóbizottság szavazással fog dönteni a követendő politika fölött. Jóslatokba bocsátkozni még korai volna. De nagyon valószínűnek látszik, hogy Maniut leszavazzák. A nemzeti parasztpárt a hatalmat akarja és ezért Mihalachet fogja követni.

I. Maniu nem vonulhat vissza a politikától, mert nem tűntetheti fel magát homolytalanak. Már kétszer visszavonult és ha ezt harmadszor is megtenné, kompromittálná azt az állhatatosságot, amely oly nagy hatást tett a közvéleményre.

II. Maniu nem mondhat le politikájáról, mert nem fogadhatja el Mihalache érvét, aki egy átmeneti kormányzást helyez kilátásba.

MEGNYILT

SZÉKELY ÉS RÉTI BUTORGYÁR R. T.

lakberendezési KIÁLLITÁSA

Targu-Muresen

30 ragyogó interieur, 30 lakásberendezési probléma tökéletes megoldása

Ha otthonát igazán szépen és melegen akarja berendezni, látogassa meg a gyár Platza Albina 17 sz. alatt munkatermet. Akadályoztatás esetén a cég szívesen küldi ki megbízottját eredeti rajzokkal s tervekkel.

zerezhetik be nyersárú 100 millió éppen a hár- nek, melyet az elmu- te engedélyeztek. Ezzel s Németországból esen szabaddá teszik alát. Ez viszont az a gyárvállalatok Aus- gban éppen a kétsze- árúért, melyet a neve- ton beszerez romániai n.

on különben élénk ér- eguább japán ajánlat. szüklete nagyrésze- zik, komoly előterjesz- 40 százalékkal olcsóbb mint amilyen árakat zósdén a román gyár-

(f. m.)

hírek

tősége komolyan fog- attal, hogy Romániá- on fel. Megbízható nk szerint Batákék a ra környékén fog- gják ellátni az egész sel.

na- és Bega-hajózás. jálás újból lehetővé rsaságok számára, a csatornán március 30-ig tartó megindít- között mindazok az y vizálás miatt va- megrekedtek, — helyekre ju-

elni és Iparkamar- Kereskedelmi és tartott közgyűlé- a kamara interi- jai sorába. Cornel sági gyáripáros- ai elnök részletes ara elmut esztendő gyűlés egyhangulag Manuia főtítkár elő- költségvetését, me- ta után szintén el-

A timisoarai „Fili” 21-én, a lugoji I. ar március 28-án. us 26-án tartják iket.

alatt Lugojon a ri vállalkozás ala- pel, mely már most uselöt alkalmazott.

asutvonalat immár t most értesülünk. esére a közlekedés- határozott, hogy t között az eredeti ányt adnak a még zakusznak. Ez az kilométerrel hosz- etés szempontjából jelent. Szakértők építés 1938 őszén

Még a hónap Bekeltség érdekes vezetőségéhez. A gyugans engedélyt tőtől arra, hogy ervagyarat létesít- konzerv-exportra vezetősége foglal- sével és a napok- élyezte a konzerv- kérés.

ó nők, anyák és z enyhe természé- znek már mérsé- ata által is köny- tén rendes gyö- el. Az orvosok

te a munkaidő Londonból jelen- tal 119 ellenében saltát, amely a ványozta fizetés-

kézmunkát kénéél

No. 16.

SPORT

A férfiegyest a cseh Kollar, a nőiegyest Aarons USA nyerte az asztalitenisz világbajnokságon

A román Marin hétórás „mérkőzést” játszott a francia Hagenauerrel, amelyet végül sorsolás döntött el a Marin javára. Ma este érkezik a román válogatott

Cluj, március 18. (Az Uj Kelet tud.) Az asztalitenisz világbajnokság prágai küzdelmében tegnap játszották a férfiegyes döntőt, amelyet Kollar (ejtsd Kolár) cseh versenyző nyert meg a lengyel Ehrlich ellen 3:2 arányban. Harmadik Bergmann osztrák és Sós magyar. A nőiegyes döntőjében Aarons USA 3:0-ra győzött a német Kresbach ellen. Harmadik Kettnerova és Schmidova cseh.

A férfi párosban a Blatner—Mc Klark pár nyerte a világbajnokságot, mely a döntőben a cseh Kollar—Pepricsek-párt verte.

A női párosban a cseh Kettnerova—Smidova kettős lett világbajnok a szintén cseh Votrubeova—Depetrisova-pár előtt.

Az elődöntő mérkőzéseknek egyébként igen érdekes epizódja volt, amelynek egyik főszereplője a román Marin. A tizenhatos mezőnybe ugyanis bejutott Marin is, aki a francia Hagenauerrel került össze. Dél-előtt fél 10 órakor vette kezdetét a mérkőzés, amely egyfolytában tartott délután háromnegyedéig. És eredmény még sehol. Ekkor a zsüri közbelépett és 20 perces időt szabott meg a befejezésre, amely időnek letelte után, minthogy eredmény még mindig nem volt, a zsüri a „játékot” leállította, és sorsolást rendelt el, amely Marinnak kedvezett. A teljesen kifáradt román játékos természetesen következő mérkőzését elveszítette és vele az utolsó román is kiesett az egyéni küzdelemből. Nem vitás azonban, hogy ugyanaz lett volna a helyzet, ha történetesen a francia jut tovább. Az érdekes „mérkőzést” a lapok hosszú cikkeiben kommentálják.

A világbajnoki versenyek egyébként ma, csütörtökön, mint azt már tegnap is közöltük, befejezést nyernek. A kitűnően szereplő román csapat tagjai pénteken este az oradeai gyorsaság érkeznek Clujra, ahol innepélyesen fogadják.

Erőtelles átszervezési munka indult be a timisoarai Kadimában

Sikert ígér a Kadima meghívásos torna-ünnepélye

Cluj, március 18. (Az Uj Kelet tud.) A timisoarai Kadima az utóbbi időkben alig hallatott magáról. Mint értesülünk azonban, az egyesület átesett átmeneti stagnációs állapotán és élénk tevékenységbe kezdett. Az egyesület vezetősége elhatározta, hogy felelősen önmagát, mindent elkövet, hogy a Kadimát a megkívánt nivóra emelje. Elhatározták, hogy akciót indítsanak a timisoarai zsidó ifjúság minél szélesebb körének a Kadimába való bevonása érdekében, ahol a legtisztább Makkabi szellemben nyernek fizikai és szellemi kiképzést. Sportszempontból az egyesület torna, tenisz és futballszakosztályait radikálisan átszervezik, amely munka már be is indult.

Ennek az átszervezési munkának első lépése az április 4-én rendezendő meghívásos tornaünnepély, amelyre eddig a clujji KKASE, UDR Resita, Aradi Torna Egyesületet, Infratirea Lipova jelentették be biztos részvételüket. A rendező egyesületen, valamint a fentemlített egyesületeken

Ánizsmag

(semen foeniculi)
minden tételben legolcsóbb árban kapható

Ullmann József és fiánál Oradea

kívül biztos résztvevője a tornaversenynek a Timisoarai Torna Egylet és az aradi Hakoah. Az egész napot kitöltő versenyen csapatai és egyéni számok szerepelnek, minden szerez.

A timisoarai Kadima átszervezési munkájára és működési programjára még vizsztatérünk.

A NEMZETI BAJNOKSÁG BIZOTTSÁGA NEM FOGADTA EL BREZOIANU ORNAGY LEMONDÁSÁT

Cluj, március 18. (Az Uj Kelet tud.) Az Universitatea—Venus mérkőzésen a Venus játékosai által provokált botránynak jellemző utójátéka adódott. A mérkőzésnek ugyanis Brezoianu dr ornagy volt a szövetségi megbízottja, aki érthetően a legkorrektebb formában közölte a történeteket a bizottsággal, amely a tárgyi és autentikus bizonyítékok alapján ismeretes büntető határozatait meghozta. A Venus befolyásos vezetősége erre olyan fórumot indított hajszát Brezoianu dr ornagy ellen, amely professzionális nehézségeket okoz a kitűnő sportembernek, aki végül is beadta lemondását.

A Nemzeti Bajnokság Bizottsága tegnapi ülésén foglalkozott a lemondással, amelyet nem fogadott el. A NBB elhatározta, hogy a kérdést a Biroul Federalon keresztül a Consiliul Federal legközelebbi ülésének napirendjére tüzti, amelynek határozatáig kérte Brezoianu dr-t lemondásának visszavonására.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROMÁN OPERA MŰSORA:

Pénteken, március 20-án: Orfeusz az alvilágban.
Március 21-én, szombaton délután: A coziaci béány.
Vasárnap, március 22-én (matiné): Orfeusz az alvilágban.
Hétfőn, március 23-án: A zsidónő (Nicu Apostolescu tenoristával).
Szerdán, március 25-én: Parasztszűlet és Bajazzók. (Nicu Apostolescu tenoristával.)

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma világszlager: Mazurka. Fősz.: Pola Negri. Rendező Willy Forst. Film előtt journal. Előadások kezdete: 3, 5, 7, 9 órakor. Helyárak: 22+3, 27+3 lej. Jegyelvétel d. e. 10-től a mozgó irodájában. Monopol Filmcentrál.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Két világszenzáció: I. A cirkusz hercege — Harry Piel. II. Stan és Bran a haza szolgálatában. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órakor.

MUNKÁS MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtökön, pénteken, szombaton, vasárnap 3, 6 és 9-kor: I. Tetemrehívás. Társadalmi dráma. Főszerepben William Powel és Mira Loy. — II. Az aréna királya. Cirkuszdráma. Főszerepben: Clyde Betty és Anita Page. — III. Este 6 és 9-kor fellép Trio-Saxon, modern akrobata mutatványokkal. 10 és 12 lej.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, március 20.

Bucuresti. 17: Marcu-zenekar. 19: Hírek. 19:35: Közvetítés az Operaházból. 22:45: Hírek. 23: Román táncok.
Budapest. 6:45: Torna, utána hanglemek. 10: Hírek. 12: Szalonzene. 19: A Nemzeti

Tüdőgyulladásban szenvedett, a Tonoglobine által megerősödött

„Múlt év decemberében, írja nekünk egy aradi levélíró, tüdőgyulladásban szenvedtem. Kigyógyultam, de nagyon gyenge és egy kellemetlen köhögéssel maradtam. Orvosom tanácsára egy Tonoglobine Irradié-bor kurát kezdtem. Két hónap alatt 4 kilót híztam. A köhögésem fokozatosan elmúlt.”

Ma már az egész világon tudják, hogy Tonoglobine bor vagy szirup bármely tüdőbetegség elleni kezelésnek elengedhetetlen ki-

egészítést képez, mint nedves vagy száraz tüdőgyulladás, pneumonia, tuberkulózis, stb. esetekben.

A lábbadozó betegek, bármi is legyen az a betegség, amit el kellett szenvedniük, a Tonoglobine Irradié-ben egy páratlan erősítő szert találnak. A hemoglobine és májkivonat által, amelyek ennek a készítménynek alapelemei, amely regeneráló műhelye a vér ezen fontos elemeinek.

CSEHSZLOVÁRIA—AUSZTRIA VALOGATOTT LABDARUGÓMÉRKŐZÉS BECSBEN

Cluj, március 19. (Az Uj Kelet tud.) A most kezdődő IV. Európa Kupa küzdelme során vasárnap cseh-osztrák válogatott labdarugómérkőzés lesz. A két csapat összeállítása a következő:

Ausztria. Raftl, Sesta—Schmaus, Urban—Smistik—Gall, Zischek—Hanreiter—Bican—Hanemann—Vogl I.

Csehszlovákia. Planicska, Burger—Cstyroky, Kostyalek—Boucsek—Srbek, Facsinek—Bradacs—Zajicsek—Nejedly—Pucs.
A mérkőzést az olasz Mattea vezeti.

A clujji Victoria csapata szombaton Bucurestiben Román Kupa mérkőzést játszik az Unirea Tricolor együttesével. A Victoria együttese pénteken reggel a következő összeállításban utazik Bucurestibe: Munteanu II, Chendreau II—Felecan, Nistor—Pop III—Munteanu, Farkas—Lázár—Fried—Felecan II—Capusan. A felállítás ebben a formában jónak látszik, bár kívánatos volna végre, hogy a Victoria egy végleges összeállításban állapodjék meg.

Moskva válogatott labdarugócsapata Bucurestiben. A Labdarugó szövetség engedélyezte Moskva válogatott labdarugócsapatának Bucurestiben mérkőzését. A Romániában első szovjet futballcsapat ellenfele a Juventus lesz.

A bizottság ugyanezen ülésén a játékezők és szövetségi megbízottak jelentései alapján a következő büntetéseket osztotta ki: Siegel Brasovia játékjogát 15, Pintea Crisana 8 napra felfüggesztette, Colbert László Törökvezetőségi tagot a bíró inzultálása miatt 4 hónapra felfüggesztette és az ország összes pályáiról kitiltotta, Kert Phönix játékos játékjogát 30 napra, Molnár TAC játékos játékjogát 30 napra felfüggesztette.

Kitűnően sikerült a budapesti VAC jubileumi dísztoraja

Budapest, március 19. A harmincéves VAC jubileumi tornája, amelyet március 15-én, vasárnap délelőtt rendezett a Városi Színházban, mértéken felüli sikerrel végződött. A zsűfőlégi megtelet nézőtér előtt először Párkány Frigyes dr kormányfőtanácsos, az egyesület elnöke változó az egyesület eddigi történetét 1906-tól 1936-ig, majd a pompásnál pompásabb tornaszámokra került a sor. Férfiak szabaddagyorlata, nők padgyakorlata, kisgyermektorna, női talajtorna, akrobata gyakorlatok, buzogánygyakorlat, ritmikus torna, szertornagyakorlatok, női gimnasztika és még sok egyéb szám kápráztatta el egyaránt a dísztorona közönségét. Szentiványi Kálmán konferálás külön élmény volt. A dísztorna rendezésében Dückstein Zoltán testnevelő tanár és felesége, valamint G. Bródy Kátó és B. Zádor Jolán tanárnők működtek közre.

Szalon kulturestje. 10:40: Budapesti szimfonikus zenekar. 21:40: Hírek.
Bécs. 20: Beethoven IV. szimfónia.
Belgrád. 19:50: Népdalok.
Brünn. 16:55: Orosz műdalok.
Brüsszel. 20:15: Schubert dalok.
Droitwich. 17: Haydn: D-dur nyitány. 22:35 Malino: Fuvola, mélyhegedű és gitárhármas.
Ljubljana. 22:30: Angol lemezek.
Oslo. 18: Grieg: G-dur hegedű és zongoraszonáta.
Paris. 18: Szimfonikusok.
Poste Parisien. 19:21: Walkür-lemezek.
20:50: Filr dalok.
Prága. 17:10: Vonós négyes.
Regional. 21:30: Szalonötös.
Toulouse. 19:40: Oberon és Peer-Gynt részletek. 21:25: Kabarédalok. 22:10: Operarészletek. 24: Argentín zene.
Varsó. 16:15: Szalonzene. 20: Szimfonikusok.
Zágráb. 20:30: Liszt-művek zongorán.

Szombat, március 21.

Bucuresti. 17: Katonazene. 18:15: Rádiózenekar. 20:10: Enekkar. 20:40: Kézzongorás játék. 21:15: Enekszóló. 21:30: Hírek. 21:45: Vendéglői zene. 23: Sibiceanu zenekar.
Budapest. 6:45: Torna, utána hanglemek. 17: Magyar nóták. 18: Zenekar. 19:30: Szalonzene. 22:10: Hírek. 23:15: Cigányzene.
Bécs. Gere Lola ária- és adlestje.
Brünn: 16:05: Fuvószene.
Brüsszel. 17:15: Szimfonikus zene. 22: Wegner: Siegfried idill.
Droitwich. 20:45: A skót gárda zenekara.
Fiversum. 18:40: Orgona. 21:25: Tűzorgona.
Ljubljana. 18: Rádiózenekar. 22:15: Szórakoztató zene.
Milanó. 20:35: Opera.
Oslo. 20:40: Rádiózenekar.
Paris. 17:40: Pásdalu hangverseny.
Radió Paris. 21:15: Közvetítés a Nagyoperából.
Regional. 20:30: Rádiózenekar. 21:30: Londoni szimfonikusok.
Étrassbourg. 17:30: Hangverseny. 21:15: A Madrigálkar hangversenye.
Toulouse. 22:10: Lehár: A vig özvegyből egyveleg. 23:40: Argentín zene. 24:15: Operarészek.
Varsó. 22: Rádiózenekar.

ORADEA

„Az az eljegyzésekre, esküvőkre és egyéb alkalmakra rendeléseket a legszébb kivitelben, jutányosan készít Adler, Str. Gen. Nevecea 4. (Az ABC-vel szemben).

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésmé egy szó 2 lej, vasgablattal 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk ha portóbélyeg mellékelve van.

Feltűnően csinos, fiatal urinő, többmillió készpénz és ingatlan hozománnyal férjhezmenne. Érdeklődőknek fényképet megküldöm. Bizony Ferenc, házasságközvetítő iroda, Timisoara.

Libatolpárnák eladó. Goga Octavian I. I. emelet, ajtó 3.

Használt gyermek sportkocsi eladó. Cim: Rózsa, Moșitor No. 39.

Keresek április elsőjére, különbejáratu, kisebb, egészséges, butorozott szobát, központban. Cimeket „800” jellegére a kiadóhivatalba.

Kétszobás, konyhás, komfortos lakást keresek a belvárosban. Ajánlatokat „Lehetőleg új ház” jellegére a kiadóba kérek.

Textil és rövidíru szakmában teljesen jártas fiatal ember állást vagy képviselőlet keres, garanciával is. Cim: Szentkirályi János, Su:duc, Sălaj.

Razolozás, szakállvágás, férfi, női fodrászat, pontos kiszolgálás, Dézsinál, Kírkósház, Str. Anton Pan.

Hechserrel rendelkező מוסך kóser sajt-készítésnél feligyelne. Léb Mihály, Cluj, Regele Ferdinand 82.

Férfifodrász üzemenk hölgyfodrászattal való kibővítéséhez 5000 lejtel keresek. „Berendezett üzlettel rendelkezem” jellegére a kiadóba.

Kilencéves kislányom nevelésére keresek idősebb urinőt, ki két személy háztartását egyedül vezesse. „Ort. kóser” jelige poste restante, Odorheiu.

Az Ország

str. Saguna 7. pénteken, március 20-án között dr Herr

— Százeker k... állam ellen a vo... gató. Ismeretes... ben a két tárg... zott lefolyt es... annak idején a... furca párbaj a... ügyigazgatója, a... rokonságban s... Ionel és dr Mur... között folyt le... vetélytársak... tel egymast sa... az ügyességén... vetkeztében az... lősségre dr Ant... es később busi... feljelentésben s... benajtási prenu... gosan alantasat... nak nagyrészt... Mint ismeretes... törvényszék nyo... ügyigazgatót, a... tárgumuresi tá... már megváltoz... zatát az illeték... kok hiányában... ton Ionel pénz... vetkezményei a... fegyelmi bizo... igazgató helyze... ritára. Mint a... nek hivatalosan... Ionel pénzügyi... ellen azon célb... se alatt neki... díjait kifizessék... gári tanácsa mo... és helyet adva... maradt 10 havi... 10 havi napidij... 94.550 lej össze... állapot. Az itél... ügyigazgató m... kárterítésért in...

— A gyomor pangás, alhasi rossz emésztés, fülzugás, halványosság a természetesség használata által elmúlik. Az orv...

— A luxemburgi sechita-tilalmat Weirich szociala a parlamentben Bech miniszterlyesen visszajelentette, hogy relem szellemek kodik.

— A Bné J 21-én, szombaton délután rendez a ség a Unirea helyiségeiben. érdeklődés ny...

— Héber nyelvi cionista helyiek vettség clujji h... zetőségi ülése... kurzusokat s... egy csoportos... olesón lehet... kurzusok első... lett fognak fo... gének sikerült... Schmichen tar... héber nyelvész... sa készen áll... 10 számú tanít... állani, azonnali tartását. A hé... ni Boskovits I... lehet, aki rész... egy az árakat... cöleg.

— Németer egy 16. Berlin d... ul utjára az... szul uj nagy Z... denburg viszi... ba. A léghaj... a repülő 16 sz... kes versenylő... Dél-Amerikába...

dett, södött

híves vagy száraz
tuberkulózis, stb.

armi is legyen az
ett szenvedniök, a
gy pártatlan erő-
nogiobine és máj-
nek a készítmény-
generáló műhelye a

TRIA VALOGA- KÖZÉS BECSBEN

Uj Kelet tud.) A
Kupa küzdelme
ak válogatott lab-
gét csapat össze-

Schmaus, Urban—
Hanreiter—Bican—

ka, Burger—Csty-
—Srbek, Facsinek
jedly—Pucs.
nttea vezeti.

a szombaton Bucu-
erközést játszik az
sével. A Victoria
a következő össze-
tíbe: Munteanu II,
Nistor—Pop III—
ár—Fried—Felecan
ebben a formában
natos volna végre,
eges összeállításban

labdarúgócsapata
gató szövetség en-
gátott labdarúgó-
rközését. A Romá-
balicsapat ellenfele

RO 1936

2 lej, vastagabb
apróhirdetés 20 lej,
za ék kedvezmény.
e fizetendő. Jelige
unk ha portóhályeg
van.

al urinó, többmillió
ozománnyal férjhez-
nyképét megküldöm.
közvetítő iroda, Tim-

Goga Octavian 1.

rtkocsi eladó. Cim:

re, különbejárata, ki-
zott szobát, központ-
re a kiadóhivatalba.

omfortos lakást ke-
ánlatokat „Lehetőleg
ba kérek.

szakmákban teljesen
est vagy képviseletet
Cim: Szentkirályi Je-

ás, férfi, női fodrá-
s, Dézsínél, Kirkosá-

ósi kóser sajtó-
éb Mihály, Cluj, Re-

hőgyfodrással var-
ejjel társat keresek.
ndelkezem" jeligére a

nevelésére keresek
személy háztartását
kóser" jelige posta

HIREK

Az Országos Zsidó Párt Cluj-i Tagozatának

str. Saguna 7. sz. szűk jogvédő irodájában
pénteken, március 20-án déli 1/2-1/2 óra
között dr. Hermann Lajos tart inspekción.

— Százézer lejes kártérítési pert nyert az állam ellen a volt targonmuresti pénzügyigazgató. Ismeretes az a harc, amely a múlt évben a két targonmuresti pénzügyigazgató között lezajlott és amelynek minden fázisáról annak idején az Uj Kelet is beszámolt. A furcsa párbaj a székely főváros két pénzügyigazgatója, a hasonnevű, de semmiféle rokonságban sem levő dr. Muresan Anton Ionel és dr. Muresan Gábor pénzügyigazgatók között folyt le és annak tolvonygyűlése a vetélytársak különböző címeken jelentettek fel egymást saját felettes hatóságokkal és az ügyességén is. Az egyik feljelentés következtében az ügyesség azért vonta felelősségre dr. Anton Ionel Muresa-i targonmuresti és később busitjai pénzügyigazgatót, mert a feljelentésben szereplő adatok szerint az adóbenajlásti prémiumot nem osztotta el igazságosan alantasabb közegei előtt, hanem annak nagyrészt saját céljaira használta fel. Mint ismeretes, annak idején a targonmuresti törvényszék nyolchavi fogházra ítélte a pénzügyigazgatót, aki azonban a súlyos ítéletet a targonmuresti táblához felebbezte meg. Itt már megváltoztatta az előbbi fórum határozatát az illetékes bíróság és keltő bizonyítékok hiányában felmentette dr. Muresan Anton Ionel pénzügyigazgatót a vád és következményei alól. Az ítélet birtokában a fegyelmi bizottság is tisztázta a pénzügyigazgató helyzetét és azt visszahelyezte Bistritzára. Mint a targonmuresti pénzügyi köröknek hivatalosan jelentik, dr. Muresan Anton Ionel pénzügyigazgató pert indított az állam ellen azon célból, hogy 10 havi felfüggesztése alatt neki elmaradt fizetéseit és napidíjait kifizessék. A bistrítai törvényszék polgári tanácsa most ítélkezett ebben az ügyben és helyet adva a felperes keresetének, az elmaradt 10 havi fizetés fejében 64.550 lej, míg 10 havi napidíj fejében 30 ezer lej, összesen 94.550 lej összeg megfizetésére kötelezte az államot. Az ítélet birtokában a bistrítai pénzügyigazgató most két és félmillió erkölcsi kártérítésért indít pert az állam ellen. (b. b.)

— A gyomorfájás, gyomornyomás, bélsárgaság, alhasi vérbőség, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehér nyelvlepedék, kábultság, fülzúgás, halvány arcszín, migrén, kedvetlenség a természetes „Ferenc József” keserűvíz használatával általában sok esetben hamarosan elmúlik. Az orvosok ajánlják.

— A luxemburgi parlament elutasította a néchita-tilalmat. Luxemburgból jelentik: Weirich szocialista képviselő javaslatot tett a parlamentben a rituális vágás betiltására. Bech miniszterelnök a kormány nevében erőlyesen visszautasította a javaslatot és kijelentette, hogy ez ellentétben állana a türelem szellemével, mely Luxemburgban uralkodik.

— A Bné Jisráél táncestélye. Folyó hó 21-én, szombat este nagyszabású táncestélyt rendez a Bné Jisráél ifjusági szövetség az Unirea-Club (volt Corvin-kávéház) helyiségeiben. Az est iránt rendkívül élénk érdeklődés nyilvánul meg.

— Héber nyelvkurzusokat rendez a cluj-i cionista helyi csoport. A Zsidó Nemzeti Szövetség cluj-i helyi csoportjának legutóbbi vezetőségi ülése úgy határozott, hogy héber kurzusokat szervez meg, amelyeknek során, úgy csoportosan, mint egyénileg rendkívül olcsón lehet majd héberül tanulni. A héber kurzusok elsőrangú pedagógus vezetése mellett fognak folyni. A helyi csoport vezetőségének sikerült a kurzusok vezetésére dr. Schmichen tanárt megnyernie, aki elismert héber nyelvész és héber nyelvtana is kiadása készen áll. Schmichen dr. Mihelyt megfélelő számú tanítvány fog majd rendelkezésére állani, azonnal megkezdül a kurzusok megtartását. A héber nyelvkurzus iránt érdeklődni Boskovits Ignácnál 910 telefonszám alatt lehet, aki részletes felvilágosítással szolgál úgy az árakat, mint a kurzusok helyét illetően.

— Németországból Dél-Amerikába repül egy ló. Berlinből jelentik: Nemsokára elindul útjára az első óceánrepülő ló. Németország új nagy Zeppelin-típusú léghajója, a Hindenburg viszi Németországból Dél-Amerikába. A léghajó gondolójába állított építenek a repülő ló számára. A négylábu utas értékes versenyló, melyet tenyészcélokra visznek Dél-Amerikába.

Amerika marad a felfedezések hazája...

Nemrégben az egész világsajtót bejárta az a hír, hogy Amerikában az ősvadonban olyan élő facsoprotot fedeztek fel, amely elképzelhetetlen az emberi felfogás szerint. A felfedezett fák valóságos csodái a természetnek, mert 20 méter távolságból mindent magukhoz vonzanak. Tudósok, fizikusok megállapítása szerint ezek a fák oly magnetikus erővel bírnak, melyre eddig példa nem akadt a természettudományban. A világhírű „Gastro D.” gyógyszer növényét is ugyancsak ebben az ősvadonban fedezte fel 3 zseniális tudós, Ivata, Sivata és Nakamura, ami szintén olyan feltűnést keltett az egész világon, mert a gyógynövény kivonatából készült „Gastro D.” gyógyszerrel olyan eredményeket értek el idült, 10—15 éves gyomor-, bél-, vese-, epe- és májbajoknál, hogy a Wiener Medicinische Wochenschrift szaklap hasábjain keresztül méltatták a kiváló gyógyszernek áldásos hatását. Megrendelhető: Császár gyógyszerüzében, Bucuresti, Calea Victoriei 124. 130 lej utánvét mellett.

A Vivó Club-ban

péntek:

Ma! INGYEN TOMBOLA Ma!

A tombola egy drb. II. osztályú gyorsvonatjegy a budapesti vásárra és vissza.
A jegy érvényes 1936 április 1-ig.

— Nyolcszáz táncosnő egy temetésén. Surrey grófság Brookwood városában — mint Londonból jelentik — a napokban temették el Tiller asszonyt, a „Tiller girl” név alatt világhírű táncosnőcsoport alapítójának és mestérének feleségét. A gyászmenetben tizenhat-tizenhét éves fiatal lányok együtt könnyeztek ötven-hatvan éves idős urnókkal. Az idősök valamikor ugyancsak a „Tiller girl”-ök közé tartoztak. Negyven éve áll fenn a tánciskola, ahonnan a „Tiller girl”-ök kikerültek; ez idő alatt négyezernél több fiatal táncosnőt bocsátott útjára a „jó nagymama”. Ez volt a neve Tiller John feleségének, aki nagy gonddal vigyázott a fiatal növendékekre, mintha csak tulajdon édesleányai lennének. A világ minden részéről tolongtak a tanítványok a tánciskolába, hogy azután szétzóródva az egész világon növeljenek a „Tiller girl”-ök népszerűségét, hírnevét. A „nagymama” szerető figyelmességét, kicsiszolt tudásukat. És akárhol szerepeltek is a volt tanítványok, a „nagymamával” állandó összeköttetésben maradtak. Csak így történhetett, hogy Tiller szony mindegyiknek feljegyezhetette címét és mikor halálát közeledni érezte — kívánsága szerint — négyezer volt tanítványnak küldhették el a felhívást, hogy amikor haláláról értesülnek, a temetésen jelenjenek meg. Ennek az összehívásnak azonban nemcsak az volt a célja, hogy az elhunyt „leányai” mind ott legyenek a végítésszerűen. Tiller asszony ugyanis ötven ezer font vagyona örököseinek volt tanítványait tette meg. — Ők szerették nekünk ezt az összeget, legyen ismét az övék — rendelkezett Tiller asszony. — En ismerem leányaimat; tudom, hogy aki nem szorul a reá eső örökségre, lemond a kevésbé szerencsésebb javára. — Az iskola négyezer volt tanítványa közül három-ezeröttszáz él, ezek közül nyolcszázan jelenhettek meg a temetésen. Az örökségről ezernél többen lemondottak; voltak, akik a nemese célra még inkább nagyobb összegeket küldtek, hogy még inkább előmozdítsák az elhunyt szeretetreméltó szándékát.

— Baskircsev Mária élete. (Filmbemutató a Capitol-mozgóban). A múlt század nyolcvanas éveire esik ennek a különös orosz arisztokrata leánynak a története, aki naplójával halhatatlanná vált. Ez a napló nem is annyira irodalmi értékének, mint inkább a fiatal festőnő egészen egyedülálló egyéniségének köszönheti fennmaradását. Ami Baskircsev Mária életében valóban megragadó, az a törhetetlen akaraterő és nagyravágás, amivel az alig 23 éves leány dolgozott, hogy elnyerje a párizsi Akadémia aranyérmét. Egyéni tehetségével alart híres lenni. Mindezt nem sikerült neki. Alig 24 éves korában meghalt tüdőbajban. A film rendezője nem nagyon ragaszkodott a történelmi hűséghez. Ezt be is jelenti. Sokat hozzákötött és sokat elvett az eredeti történetből. Sikerült azonban kihoznia azt, ami tulajdonképpen jellemezte a fiatal arisztokrata festőnőt: excentrikus életét és történetét, kissé érzelmes szerelmmel fűszerezett keretben. Baskircsev Máriát Darvas Lili, a Pestről elszármazott kitűnő drámai színésznő alakította. Partnerei a két vetélytárs: Hans Járny Guy de Mau-passant és Attila Hörbiger Bassieux festő szerepében brilliroztak. Kedves volt Szőke Szakáll, aki Baskircsev Mária orvosát alakította humorosan és kedvesen. A film rendezése nagyszerű, a kosztümök kifogástalanok, a kor levegője azonban hiányzott a filmből.

— A „Szináj” Talmud Tóra Egyesület évzáró ünnepélye. A „Szináj” Talmud Tóra Egyesület folyó hó 21-én délután 3 órakor tartja meg évzáró vizsgáünnepélyét, melyen négyszáz növendék fog vizsgájával előmenetelről bizonyosságot tenni. A vezetőség szívesen látja a vendégeket, hogy az 5 éves egyesület fejlődéséről tudomást szerezzenek. Délután 4 órakor tisztújító közgyűlést tart az egyesület a Sász Chevra helyiségében, melyre az összes tagok pontos megjelenését kéri.

Sidy Thal

a nagynevű zsidó szubrett ma kezdi meg érdélyi turnóját a

Car-na-val

című revűvel. A társulat külföldi kötelezettségei miatt minden nagyobb érdélyi városban csak egy előadást tarthat, éppen ezért a zsidó közönségnek nem szabad elmulasztani az alkalmat, hogy Sidy Thalt legjobb szerepében láthassa. A Car-na-val hónapokig zsúfolt házak mellett ment Bucurestiben és a fővárosi sajtó a legnagyobb elragadtatás hangján emlékezett meg úgy a darabról, mint Sidy Thalról.

A zsidó színtársulat programja a következő:

Alba-Iulia	március 21
Deva	22
Lugoj	23
Arad	24
Timisoara	25
Oradea	26
Cluj	28

— A baiaimarei ZsNSz helyi csoport közgyűlése. A baiaimarei ZsNSz helyi csoport tegnap tartotta meg rendes évi közgyűlését. A közgyűlésen igen szép eredményekről számoltak be az elmúlt év munkásságáról illetőleg. Az újonnan megválasztott vezetősége a helyi csoportnak a következők: diszelnökök: Weiser Arthur, Hirsch Jakab, Boros Pál és dr. Goldstein Nándor; elnök: Sándor Arnold; ügyv. elnök: dr. Sarudi Farkas; alelnökök: Weisz Sándorné, Jakab Samu, Weisz Kálmán és dr. Herschkovits Farkas; titkár: Fuchs Izák; jegyzők: dr. Rosenberg Simon, Vértés Magda, Jakobovits Miklós; pénztáros: Lébi Hermann; ellenőrök: dr. Frankovits Miklós, Muszál Samu; ügyészek: dr. Barna Samu, Somló Armin; biztosok: dr. Gerendi Béla és Weisz Márton.

— Simon Béla képiállítása. Izmos tehetségű, fiatal festőművész állította ki képeit a kisebbségi Ujságíróklubban: Simon Béla. Eredetisége első pillantásra szembetűnik úgy a színkezelés, mint a moduláritézés tekintetében. Témái rusztikusok, a paraszti félszűziséget és primitívseget kivételes festői erővel tudja kifejezni. Emellett képei pittoreszk hatásokban is gazdagok, elevenek és meggyőzőek. A hangos elevenség mellett a fiatal művész szerencsésen kezeli az esetet tompítottabb hatásokra törekvő képeit is. Ezeket kevésbé naturalista s inkább a belső ember vonásainak megrögzítésére törekszik. Falusi képein viszont a természetes emberi és maga a természet van aláhangsúlyozva. Festői modora, mint említettük, egyéni s minden bizonnyal nagy fejlődési lehetőségei vannak. Fölöttébb megérdemli az érdeklődést ez a fiatal művész, aki még Erdély legkiválóbb művészeinek egyikévé nőheti ki magát. (s.)

— Satumare kívánságai a májusi menetrenddel kapcsolatban. Tudósítunk jelentik: Az előkészület alatt álló nyári vasúti menetrenddel kapcsolatban értekezlet volt a satnari prefekturán. Az értekezleten, dr. Ardelean Octavian megyefőnök elnökletével megállapították a megye és város lakosságának óhajait a nyári menetrendváltással kapcsolatban. A CFR vasutigazgatóságát az értekezleten Baros oradeai vasúti főfelügyelő képviselte. Dr. Ardelean prefektus az értekezleten kifejezést adott a város és megye lakossága sérelmeinek s kérte, hogy az államvasutak igazgatósága motoros járatot állítson be Satumare és Halmeu között, amely a reggeli órákban indulna. Ezenkívül kérte, hogy a baiaimarei motorosjáratot hosszabbítsák meg Clujig, mert így kényelmesebben és gyorsabban lehetne a Szamosvölgyet megközelíteni. Szóba került az egyes állomásnevek megváltoztatása is, mert a helységnevek hasonlósága körül sok baj merült fel s ezekből természetesen legtöbbször a közönségnek származik kellemetlenség. Nem került szóba a megye legnagyobb városának: Baiaimarenek sérelme az értekezleten. A bányaváros kereskedelmi élete régen érzte az a balkezes intézkedést, hogy a posta indulása és érkezése fél kétórák között történik délután. A kérdés tehát nem tűr halasztást s megoldása az volna, hogy Saturnaréről reggel nyolc órakor induljon posta Baiaimara, onnan pedig este indítsanak postát, hogy a küldemények reggel Oradeán is elérkezhessenek. Nem egyszer megtörtént ugyanis, hogy a Satumaren feladott levelet Bucurestiben hamarabb kézhezkapták, mint Baiaimaren, ahonnan szintén három napig jut el a levél a címzettéhez.

UJ KELET Legújabb hírek

Karachan szovjetorosz nagykövet éles támadása Ankarában Hitler ellen

(Elsősíndali cikkünk folytatása)

pedig a kisantant nevében mondtak nagyszabású beszédeket. Grandi beszédében hangoztatta, hogy a dolgokat a maguk valóságában kell tekinteni és félre kell tenni az érzelmi motívumokat. A szerződések megszűnése annál fájdalmasabb, mert olyan nagyhatalom részéről történt, amelynek közreműködése nélkülözhetetlen a civilizációra nézve. Oroszország nem alkalmazhat szankciókat, mert ez összeegyeztethetetlen volna a helyzettel, amelybe a megtorlásokat szenvedve került. Helyre kell állítani a nemzetközi bizalmat, mert enélkül Európa egyetlen erődtéménnyé változna át.

Grandi után Titulescu emelkedett szófára és a következőket mondotta:

— A francia és belga követelések a legnagyobb mértékben érdeklik a kisantant államokat is.

Franciaország biztonsága a mi biztonságunk is. Nemzetközi következmények kell, hogy kövessék az egyoldalú szerződés megszüntetését, mert ellenkező esetben nemcsak a diplomáciai szervek omlának össze, hanem az államok többségének alapjai is, amelyeknek életét a törvényisztelet biztosítja.

A kisállamok, amelyeknek történelemadta sztatikus erejük hiányzik és csak a saját jogukban való dinamikus erejükkel rendelkeznek, élénkebben hatnának vissza, ha hasonló dolgok megismétlődnének, ami komolyan fenyegetné a békét. A kollektív biztonság is veszélyben forog. A szerződés-szegések következményekéül elfogadása a kollektív biztonság és a Népszövetség teljes megszűnését jelentené. Ebben az esetben a világot az erő joga kormányozná és nem a jog ereje. Ha törvényesíteni a befejezett tényeket most, amikor ilyen fontos szerződésekről van szó s olyan országokról, mint Franciaország és Belgium, mit gondoljanak a Népszövetség békefenntartó szerepéről a kisállamok? Hány merész tervet fognak még megvalósítani azok, kik jelenleg a nemzetközi helyzet felborítását akarják? Ha a Népszövetséget legyőzi a jelenlegi válság, ez a szerv a múlt szép eszménye fog maradni.

— A kisantant nem ellenzi a német tervek megvitatását, amint hogy nem zárkózik el azelől sem, hogy bármely más nemzet részéről jövő javaslatokat vita tárgyává tegyen. De csak az erre alkalmas pillanatban. A kisantant-államok örömmel üdvözölnék minden olyan megoldást, amely Közép-Európa és Kelet-Európa békéjét biztosítja.

Karachan szovjetorosz nagykövet éles támadása Ankarában Hitler ellen

A Németország elleni hangulat kiéleződésére vet világot az a beszéd, amelyet Karachan szovjetorosz nagykövet tartott tegnap Ankarában, Oroszország és Törökország kölcsönös segélynyújtási szerződésének megújítása alkalmával. Karachan kijelentette, hogy

az új háború gyorsan közeledik.

„Nem vigasztalhatjuk magunkat azzal, hogy ez a háború nem tör ki, vagy hogy bármelyik országot is megkíméli. Az új világháború kitörése attól függ — mondotta Hitlerre célozva Karachan — aki háborus erőszakkal akar belső nehézségeitől megszabadulni.

A szovjetorosz követ nagy beszéde nagy felháborodást váltott ki Berlinben, ahol megállapítják, hogy egy ilyen beszéd jóval túlhalad a szerződés meghosszabbítás keretei között megengedett kijelentéseket. A német birodalmi kormány ezért lépéseket is tett a török kormányánál.

Karachan éles antihitlerista beszédének tudható be az is, hogy Hitler tegnap Königsbergben tartott választási beszédében S ovjetoroszország elleni támadást engedte meg magának. A Führer, miután részletesen ismertette a birodalom külpolitikai helyzetét a rajnai öv megszállásával kapcsolatban kijelentette, hogy nem akarja Franciaország megsemmisítését, mert Franciaország nélkül Németország sem tud élni. De rossz néven veszi Franciaországtól, hogy Moszkvával köt barátságot, ahol nem ismernek sem családot, sem pedig vallást.

Neville Chamberlain nyílt levele Londoni jelentés szerint Neville Chamberlain nyílt levelet intézett a lapokhoz, melyben leszögezte, hogy a locarnói szerződés szövege értelmében

Franciaországnak és Belgiumnak joga lett volna a versaillesi szerződés 42. és 43. szakaszának megszegése miatt azonnali katonai intézkedéseket tenni Németország ellen, a jogos önvédelemre való hivatkozással, anélkül, hogy bevárták volna a népszövetségi tanács határozatát.

Anglia kész katonai segítségnyújtására Franciaországnak és Belgiumnak

A locarnói hatalmak tegnapi, egész a hajnali órákig elhuzódó tanácskozással kapcsolatban angol politikai körökben tudni vélik, hogy Anglia meglehetősen messze ment el a szükség esetén Franciaországnak és Belgiumnak nyújtandó segítség kérdésében. Megállapítják, hogy a csütörtöki nap döntő dátumot jelent a nemzetközi válság alakulásában. Komplikálja a helyzetet az a körülmény is, hogy a francia kormány első választási manifesztuma ma megjelenik, amelyben kategórikusan leszögezi a kormány álláspontját a külpolitikai helyzetet illetőleg s teljes mértékben lekötötte magát Németországgal szembeni követeléseivel.

Eppen ezért a feltételekre vonatkozó további tárgyalások lehetőségei meglehetősen szűk határok között mozoghatnak ezután.

Mindenesetre nagyon sok függ attól, hogy Németország aláveti-e magát a népszövetségi tanács ama határozatának, hogy a rajnai hadmentesített zóna kizárólag német terület lesz és azt nemzetközi csapatok fogják megszállani. Abban az esetben, ha Németország nem hajlandó alávetni magát ennek a határozatnak s ahhoz sem járul, hogy a francia-szovjet paktum ügyét a hágai döntőbírószághoz terjesszék: a helyzet a valóságig fog kiéleződni s ebben az esetben valószínűleg Anglia is hozzá fog járulni ahhoz a francia követeléshez, hogy Németország ellen azonnal léptéseket életbe a pénzügyi és gazdasági megtorló intézkedéseket.

London, március 19. Ma első ízben 1933 október 16 óta van képviselve Németország a népszövetségi tanács ülésén. Az esemény fontosságát jelzi az a számos filmfelvétel, amit az Anna királyné teremben felállítottak. Von Ribbentropp egyedül lépett be a terembe, a két német szakértőtől követte. Miután megtalálta helyét az asztal szélsőjobboldalán, Flandinhoz és a többi francia delegátusokhoz lépett, akikkel kezdet szorított.

Néhány perccel később Bruce elnök megnyitották nyilvánította az ülést és átadta a szót Ribbentroppnak, aki többek között ezeket mondotta:

— Elnök ur, a birodalmi kormány eléget tett a tanács felhívásának, hogy hozzá járuljon ezzel a jelenlegi politikai helyzet tisztázásához. Mi figyelmen kívül hagyjuk, hogy Németország nem tagja a Népszövetségnek és habár a napirenden egy olyan szerződés szerepel, amit Németország semmisnek tekint, mélyen meggyőződve a német nép igaz ügyéről, annak a reményem-

Szerencse, hogy a két állam megelégedett azzal, hogy a Népszövetséghez forduljon. A béke összes barátainak remélniök kell, hogy a Népszövetség nem fog megelégedni annak elismerésével, hogy Németország megszegte a locarnói szerződést a Rajna-vidék elfoglalásával. Remélni kell, hogy a Népszövetség teljes elégtételt fog adni a sértett feleknek és hathatós garanciákat fog nyújtani hasonló provokációknak a jövőben való megismétlése ellen.

A francia vezérkari főnökhelyettes Londonban.

A külpolitikai helyzet alakulására az a körülmény is jelentősen jellemző, hogy mint Londonból jelentik, Schweissgut francia tábornok, vezérkari főnökhelyettes ma Londonba érkezett, ahol az angol katonai hatóságokkal megkezdte a tanácskozássokat. Valószínűnek tartják, hogy a francia vezérkari főnökhelyettes londoni útja szoros összefüggésben áll azzal a körülménnyel, hogy a Népszövetség tanácsa meg fogja szavazni a németországi rajnai zóna nemzetközi csapatokkal való megszállását.

A Londonban megjelenő Financial News szerint nem szabad hitelt adni azoknak a híreknek, hogy a német kormány nagy kölcsönt akar lanszírozni az angol piacon.

Az angol közönség nem venne részt egy ilyen kölcsönben.

Sok időnek kell elmúlnia, míg az emberek elfelejtik az utóbbi évek németországi eseményeit. Mindenki tudja, hogy az újabb kölcsönök csak újabb német fegyverkezést tenének lehetővé és egyetlen londoni bankár sem vállalná magára a felelősséget a Németországnak nyújtandó kölcsönért.

pontjait és megismételte azokat a kijelentéseket, amelyek szerint Németország véget akar vetni annak a fesültséggel telt hosszú időszaknak, ami Franciaországtól elválasztotta. Ezen óhajtól békeajánlatát, amely hosszabb időt jelent, mint egy generáció aktív életének periódusa.

Flandin Ribbentropp beszéde után is hajthatatlan maradt

London, március 19. Von Ribbentropp 11 óra után 5 perccel fejezte be beszédét. Ezután rögtön felolvasták annak angol, majd francia fordítását. A fordítás alatt Ribbentropp karbatett kézzel behunyt szemekkel mozdulatlanul állt. Flandin egész idő alatt jegyzeteket készített, míg Litvinov újságokban lapozott. A többi delegátus figyelmesen hallgatta az angol szöveget. 11.50 órakor közölték, hogy az ülést délután 3 órára helyeslik át Ribbentropp kérésére, hogy a többi delegátusnak ideje legyen alaposan áttanulmányozni a beszédet.

Flandin kijelentette, hogy udvariasságból nem ellenkezik a halasztással, de még is hangsúlyozni kívánja, hogy Ribbentropp szavai semmiben sem módosíthatják Franciaország érzelmeit, amelynek nevében — ő maga — a német delegátus beszéde után nem fog újabb kijelentéseket tenni.

A nyílt ülés befejezése előtt pár perccel Flandin, van Zeeland, Grandi és Eden eltávoztak, hogy folytassák az éjjeli félbeszakított eszmecsereit.

A német delegátusok távozása a Saint-James palotából, mint odérkezték is, nagyfokú érdeklődést váltott ki a közönség körében.

Eden végleges javaslatát

A locarnói hatalmak Németország kivételével délután 2 órakor újabb ülést tartottak. Hír szerint ez alkalommal Eden végleges javaslatokat terjesztett elő kormánya részéről.

Egyébként a croydoni repülőtéren egy repülőgép áll készenlétben Flandin számára, aki a tanács szavazása után azonnal Párizsba utazik.

Párizs, március 19. (Rador.) Ma este 9 órára minisztertanácsot hívtak össze az Elvsée palotába Lebrun elnökletével. A minisztertanács meghallgatja Flandinnak a londoni tárgyalásokról tartandó beszámolóját.

Ketiős szerelmi öngyilkosság Targu-Muresen

Egy szabadságos katona borotvával megsebesítette szeretőjét, majd saját nyakát vágta át

Targu-Mures, márc. 19. (Az Uj Kelet tud.) Megrendítő szerelmi tragédia játszódott le tegnap délelőtt Sennensieb Béla hitközségi elnök, Str. Mihai Viteazul 52 szám alatti lakásán. Sennensieb 33 éves házvezetőnőjét, a szász származású Gellner Annát, borotvával halálosan megsebesítette a nyakán barátja, a 23 éves éves Szabó Istvan. A tragédia idején csak a házvezetőnő és szeretője tartózkodtak a lakásban úgy, hogy a részletekre csak a rendőrség közelebbről derítették fényt.

A házvezetőnő már hosszú ideje viszonyt folytatott a nála 10 évvel fiatalabb legényfiával, aki most szolgált katonaként. A legény néhány napra hazakereszt Targu-Muresre, ahol azonnal felkereste barátját. Altitólag panaszkodott Gellner Annának, hogy gyógyíthatatlan tüdőbajban szenved, amelyet most állapított meg a katonaságnál. Kérte az asszonyt, hogy legyenek együtt öngyilkosok. Az asszony nem nagyon hajlott az ajánlatra, sőt le akarta beszélni a fiút.

Hogy azután pontosan hogyan játszódott le a tragédia, azt nem lehet megállapítani. A feltételek szerint Szabó borotvát rántott, amellyel többször barátját nyaka felé sújtotta. Az éles borotva szörnyű sebet ejtett az asszony nyakán, aki velőtrázó ordítással szállt ki az utcára és segítségért kiáltott, majd összeesett. Az asszonyt rendkívül súlyos állapotban kórházba szállították, ahol megope-

ráltak. Időközben a szomszédok behatoltak a Sennensiebek lakásába, ahol szörnyű látványban volt részük. A földön hevert Szabó István holtteste, a nyak majdnem teljesen lemeteszve, a holttest mellett véres borotva.

A rendőrség azonnal megindította a vizsgálatot. Valószínűnek látszik, hogy szerzős megegyezéssel végül is öngyilkosság történt, hanem a fiu orvul támadta meg az asszonyt és a szörnyű tett láttakor öngyilkos lett. Az asszonyt nem lehetett még kihallgatni, mert életveszélyes állapotban, eszméletlenül fekszik a kórházi ágyon.

UJ LEXIKON

Dante-Pantheon kiadás 8 kötetben. Kötetjé Lei 475. Havonta egy-egy kötet jelenik meg, így havi részletekben fizethető. Utánvéttel küldi LEPAGE Cluj. — Kérjen jegyzéket.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Barco L. Pop 16. Telefonszám: 8-61.

CENZURAT

ROMA
18. Telefon:
Havonta 11
Lej 600, 61
Könyv: 12, 6
Café: 11
KÉLET
Képek: 12
Képek: 12
Képek: 12

Németors

Ha Német

London, tegnap drámát megállapítás-szegését, rült nyilvánosság közszövege. A összeült angolban az esti nisztertanács részletesen ismelt, amelyeké gol minisztergadtak és rat

Sem az angtanács után ily a megegyretekkel teljes a sajtó köler

Németor

A délelőtti jelentés szerinte készült megötés szerint megváltoztat békülékenyséte szerint értekezletre tagjai s a né a francia té arról számolncs megá megsebesítés felháborodás már korábbe Ugy látszik befolyásolja latát, hogy v vetségbe. Né se inkább a felé iránvul. információk tek elő nem mecnvugodt alakult ki a kőében, ho kilométernyi től és nemz rafnai zónáb lesz, amely érintheti Né esetre — ha a javaslatok sek, melő nak ebben a paktumnak lását a ném gadják és a bíróság csak elbírálni, a hitkei sem Ez a táví